

KBC Groep Kwartaalrapport 2KW2019

Verslag over 2KW2019

Samenvatting 3

Financiële hoofdlijnen 4

Overzicht van resultaten en balans 5

Analyse van het kwartaal 6

Analyse van de year-to-date periode 9

Risicoverklaring, economische visie en verwachtingen 10

Geconsolideerde financiële staten

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening 12

Vereenvoudigd geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten (comprehensive income) 14

Geconsolideerde balans 15

Geconsolideerde vermogensmutaties 16

Geconsolideerd kasstroomoverzicht 18

Toelichting bij de grondslagen voor financiële verslaggeving 18

Toelichting bij de segmentinformatie 20

Overige toelichtingen 21

Additionele informatie

Details van ratio's en termen 35

U vindt bijkomende detailinformatie (onder meer over kredietrisico, solvabiliteit en divisies) in het Engelstalig *Quarterly Report*, dat ook beschikbaar is op www.kbc.com

Verklaring van de verantwoordelijke personen

'Ik, Rik Scheerlinck, chief financial officer van de KBC-groep, verklaar hierbij namens het Directiecomité van KBC Groep NV dat, voor zover mij bekend, de verkorte financiële overzichten die zijn opgenomen in het kwartaalverslag zijn gebaseerd op de relevante boekhoudkundige normen en in alle wezenlijke opzichten de financiële toestand en resultaten van KBC Groep NV, met inbegrip van zijn geconsolideerde dochtermaatschappijen, correct weergeven en dat het kwartaalverslag een getrouw overzicht geeft van de belangrijke gebeurtenissen en de belangrijkste transacties met verbonden partijen tijdens de verslagperiode en het effect daarvan op de verkorte financiële overzichten, alsmede een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden voor de resterende maanden van het lopende jaar.'

Toekomstgerichte verklaringen

De in dit verslag geformuleerde verwachtingen, prognoses en uitspraken over de toekomstige ontwikkelingen zijn vanzelfsprekend gebaseerd op veronderstellingen en zijn afhankelijk van een aantal toekomstige factoren. Het is dan ook mogelijk dat de werkelijkheid hier (sterk) van afwijkt.

Investor Relations contact

IR4U@kbc.be

KBC Groep NV, Investor Relations Office,
Havenlaan 2, 1080 Brussel, België

Dit verslag bevat informatie die is onderworpen aan de transparantievoorschriften voor beursgenoteerde vennootschappen.
Publicatiedatum: 8 augustus 2019

Ga de echtheid van dit document na op www.kbc.com/nl/authenticity.

KBC Groep

Verslag over 2KW2019

Resultaat tweede kwartaal van 745 miljoen euro

Overzicht KBC-groep (geconsolideerd, IFRS)	2KW2019	1KW2019	2KW2018	1H2019	1H2018
Nettoresultaat (in miljoenen euro)	745	430	692	1 175	1 248
Gewone winst per aandeel (in euro)	1,76	0,98	1,61	2,75	2,91
Nettoresultaat per divisie (in miljoenen euro)					
België	388	176	437	564	680
Tsjechië	248	177	145	425	316
Internationale Markten	104	70	163	175	299
Groepscenter	4	7	-53	11	-48
Eigen vermogen van de aandeelhouders per aandeel (in euro, per einde periode)	42,8	43,1	39,9	42,8	39,9

In het tweede kwartaal van 2019 genereerden we een nettowinst van 745 miljoen euro. Dat is een goed resultaat, dat - vergeleken met het voorgaande kwartaal – begunstigd werd door hogere nettoprovisie-inkomsten, een hoger resultaat uit schadeverzekeringen, de seizoensgebonden stijging van de ontvangen dividenden, lagere kosten (doordat het grootste deel van de bankenheffingen in het eerste kwartaal van het jaar werd geboekt) en lagere waardeverminderingen op kredieten. Enerzijds profiteerde het kwartaal van enkele eenmalige elementen, waarbij de meerwaarde van 82 miljoen euro in verband met de overname van het resterende belang van 45% in de Tsjechische bouwspaarbank ČMSS (zie verder) voor het grootste deel van de impact tekende. Anderzijds was het trading- en reëlewaarderesultaat sterk geïmpacteerd, onder meer door de lagere langetermijnrente. Op basis van een vergelijkbare scope stegen onze kredieten aan klanten met 4% jaar-op-jaar en bleven de deposito's inclusief schuldbewijzen ongeveer gelijk (exclusief schuldbewijzen stegen de deposito's met 3%). De verkoop van onze schade- en levensverzekeringsproducten steeg ten opzichte van een jaar geleden voor beide met 8%. Onze solvabiliteitspositie, waarin de winst over de eerste helft van 2019 niet is meegenomen, bleef ook sterk met een common equity ratio van 15,6%. Als we de winst over de eerste helft van het jaar hadden meegeteld, rekening houdend met de dividenduitkeringsratio van vorig jaar van 59%, zou onze common equity ratio 15,9% hebben bedragen. Ten slotte beslisten we om, in overeenstemming met ons dividendbeleid, een interim-dividend van 1 euro per aandeel uit te keren op 15 november 2019, als voorschot op het totale dividend voor 2019.

Vanuit deze solide positie bereiden we ons tegelijkertijd ook voor op de toekomst. Gezien en meer meer klanten kiezen voor digitale kanalen, stemmen we ons omnikaanaal distributienetwerk ook geleidelijk af op dat veranderende klantengedrag. Zoals we eerder aankondigden, zijn we in Vlaanderen bezig met een aantal kleinere kantoren om te vormen tot onbemande kantoren en een aantal van de bestaande onbemande kantoren te sluiten. Tegelijkertijd blijven we investeren in onze kantoren met een volledige service, in KBC Live en in onze digitale kanalen. Daarnaast optimaliseerden we ons groepswijd governance model op niveau van het management en zijn we bezig om de operationele efficiëntie in de hele organisatie verder te verbeteren om onze klantenservice naar een nog hoger niveau te tillen. Die aanpassing is essentieel om in te spelen op de nieuwe omgeving, waarin van organisaties wordt verwacht dat ze flexibeler zijn, sneller beslissingen nemen en zo blijven voldoen aan de verwachtingen van hun klanten en de maatschappij.

In het afgelopen kwartaal finaliseerden we twee deals die we in het vorige kwartaal hadden bekendgemaakt. We hebben de verkoop afgerond van een legacy portefeuille van onze Ierse dochteronderneming, bestaande uit performing bedrijfskredieten ter waarde van ongeveer 260 miljoen euro, wat betekent dat KBC Bank Ireland zich nu volledig kan concentreren op zijn belangrijkste doelpubliek van retail- en micro-kmo-klanten. Die transactie had een verwaarloosbare invloed op onze winst en kapitaalratio's. We ronden ook de overname af van het resterende belang van 45% in de Tsjechische bouwspaarbank ČMSS voor 240 miljoen euro. Dat had een invloed van -0,3 procentpunten op onze common equity ratio. Door de herwaardering van ons bestaande belang van 55% in ČMSS konden we in het tweede kwartaal een eenmalige meerwaarde boeken van ongeveer 82 miljoen euro*. Onze Tsjechische dochtermaatschappij ČSOB heeft nu 100% van ČMSS in handen en consolideert daarmee zijn positie als grootste aanbieder van financiële oplossingen op het vlak van huisvesting in Tsjechië.

Ik wil graag afsluiten met te herhalen dat we oprecht dankbaar zijn voor het vertrouwen dat onze klanten in ons bedrijf stellen. Het feit dat we een paar weken geleden door Euromoney zijn uitgeroepen tot "Beste Bank van West-Europa" toont duidelijk aan dat we de referentie zijn in de financiële sector. We zullen er dan ook voluit voor blijven gaan om die referentie te blijven in klantgericht bankverzekeren in al onze kernlanden.

Johan Thijs
Chief Executive Officer

* Vanaf juni 2019 zijn de resultaten van ČMSS volledig geconsolideerd in elke post van de winst-en-verliesrekening (voordien, dus ook in april en mei 2019, werden de resultaten van ČMSS geboekt tegen 55% onder Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures). De eenmalige meerwaarde van 82 miljoen euro, die betrekking heeft op de herwaardering van het reeds bestaande belang van 55%, werd geboekt onder 'Overige netto-inkomsten'. ČMSS is sinds juni 2019 ook volledig geconsolideerd in de balans (tot dan toe werd het volgens de vermogensmutatiemethode opgenomen onder Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures).

Financiële hoofdlijnen van het tweede kwartaal van 2019

- ▶ De commerciële bankverzekeringsfranchises in onze kernmarkten deden het goed.
- ▶ De kredietvolumes stegen met 1% ten opzichte van het vorige kwartaal en met 4% jaar-op-jaar, waarbij er een groei was in alle divisies. De deposito's inclusief schuldbewijzen daalden met 2% op kwartaalbasis en bleven stabiel jaar-op-jaar. De cijfers werden berekend op basis van een vergelijkbare scope.
- ▶ De nettorente-inkomsten stegen licht ten opzichte van het voorgaande kwartaal en groeiden aan met 1% jaar-op-jaar. In beide gevallen profiteerden ze van een aantal factoren, waaronder de groei van het kredietvolume, een stijging van de kortetermijnrente in Tsjechië, de volledige consolidatie van ČMSS sinds juni en lagere financieringskosten (jaar-op-jaar). Tegelijkertijd bleven ze last hebben van de druk op de marges in de portefeuille uitstaande kredieten en lagere herbeleggingsrentes in onze kernlanden in de eurozone.
- ▶ De verkoop van onze schadeverzekeringsproducten steeg met 8% ten opzichte van een jaar geleden. De technische inkomsten uit die schadeverzekeringsactiviteiten (premies min lasten, plus het resultaat uit afgestane herverzekering) stegen met 14% ten opzichte van het voorgaande kwartaal, mede dankzij hogere verdiende premies. Ze daalden met 7% jaar-op-jaar omdat hogere premies werden gecompenseerd door hogere claims en lasten. De gecombineerde ratio voor het eerste halfjaar bedroeg 92%, tegenover 88% voor heel 2018. De verkoop van onze levensverzekeringsproducten steeg met 8% jaar-op-jaar en daalde met 11% tegenover het relatief hoge niveau van het vorige kwartaal.
- ▶ De nettoprovisie-inkomsten stegen met 6% ten opzichte van het vorige kwartaal, onder meer als gevolg van een hoger bedrag aan vergoedingen voor vermogensbeheer, hogere vergoedingen voor bankdiensten en het effect van de volledige consolidatie van ČMSS. Onze nettoprovisie-inkomsten daalden slechts licht ten opzichte van hetzelfde kwartaal van vorig jaar.
- ▶ Alle resterende overige inkomsten samen lagen in de lijn van het cijfer van het vorige kwartaal en stegen met 43% jaar-op-jaar. Het tweede kwartaal van 2019 omvatte een zwak trading- en reëlewaarderesultaat en hoge overige netto-inkomsten, die profiteerden van de eenmalige meerwaarde van 82 miljoen euro door de herwaardering van het belang van 55% in ČMSS (in verband met de overname van het resterende belang van 45% in die onderneming). Daarnaast profiteerden de dividendinkomsten van de seizoensgebonden stijging, aangezien het grootste deel van de dividenden traditioneel in het tweede kwartaal van het jaar wordt ontvangen.
- ▶ Exclusief de bankenheffing (waarvan het grootste deel wordt geboekt in het eerste kwartaal van het jaar), stegen de kosten met 5% tegenover het vorige kwartaal, waarvan ongeveer de helft het gevolg was van eenmalige elementen en de invloed van ČMSS. Jaar-op-jaar stegen de kosten met 2%. Wanneer de niet-operationele posten buiten beschouwing worden gelaten en de bankenheffing gelijkmatig over het jaar zou worden gespreid, bedraagt de kosten-inkomstenratio voor het eerste halfjaar van 2019 59%, tegenover 57% voor het boekjaar 2018.
- ▶ Het tweede kwartaal van 2019 omvatte een waardevermindering op kredieten van 36 miljoen euro, tegenover 67 miljoen euro in het vorige kwartaal en een nettoterugname van waardeverminderingen van 21 miljoen euro in hetzelfde kwartaal van vorig jaar. De op jaarbasis berekende kredietkosten bedroegen een gunstige 0,12% voor het eerste halfjaar van 2019, tegen -0,04% voor het boekjaar 2018 (een negatief cijfer wijst op een positief effect op het resultaat).
- ▶ Onze liquiditeitspositie bleef stevig, net als onze kapitaalbasis, met een *common equity ratio* van 15,6%, of 15,9% wanneer we het nettoresultaat over het eerste halfjaar meetellen, rekening houdend met de uitkeringsratio van 59% (dividend + AT1-coupon) over heel 2018. Onze *leverage ratio* bedroeg eind juni 2019 6,1%.

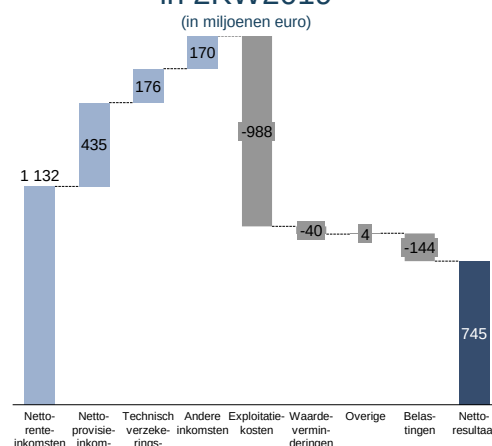
De kern van onze strategie

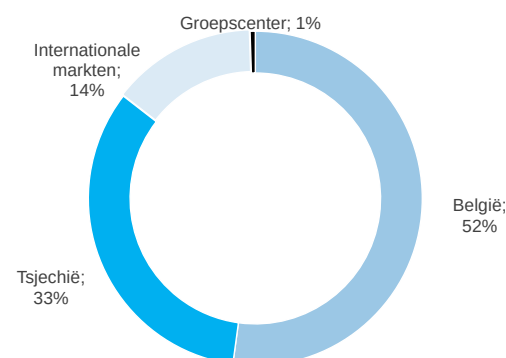
Onze strategie steunt op vier principes:

- Onze klanten staan centraal in alles wat we doen.
- We willen onze klanten een unieke bankverzekeringsservaring bezorgen.
- We bekijken de ontwikkeling van onze groep op lange termijn en we willen duurzame en rendabele groei realiseren.
- We nemen onze verantwoordelijkheid in de samenleving en de lokale economieën.

Totstandkoming van het resultaat in 2KW2019

Bijdrage van de divisies aan het groepsresultaat (2KW2019)

Overzicht van resultaten en balans

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening, IFRS KBC-groep (in miljoenen euro)	2KW2019	1KW2019	4KW2018	3KW2018	2KW2018	1H2019	1H2018
Nettorente-inkomsten	1 132	1 129	1 166	1 136	1 117	2 261	2 242
Verzekeringen Niet-leven (vóór herverzekering)	174	161	198	197	202	335	364
Verdiende premies	425	415	409	403	392	840	770
Technische lasten	-251	-254	-211	-205	-190	-505	-406
Verzekeringen Leven (vóór herverzekering)	1	-3	-3	-9	1	-2	-5
Verdiende premies	317	351	416	293	315	668	651
Technische lasten	-316	-354	-418	-302	-314	-669	-656
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	1	-7	-12	-6	-14	-5	-23
Dividendinkomsten	39	12	15	12	34	51	55
Nettoresultaat uit fin.instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening ¹	-2	99	2	79	54	97	150
Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via <i>other comprehensive income</i>	0	2	0	0	8	2	9
Nettoprovisie-inkomsten	435	410	407	424	438	845	889
Overige netto-inkomsten	133	59	76	56	23	192	94
Totale opbrengsten	1 913	1 862	1 848	1 888	1 863	3 775	3 775
Exploitatiekosten	-988	-1 296	-996	-981	-966	-2 283	-2 257
Bijzondere waardeverminderingen	-40	-69	-43	2	1	-109	58
Waarvan: op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via <i>other comprehensive income</i> ²	-36	-67	-30	8	21	-103	84
Aandeel in het resultaat van geassoc. ondernemingen en joint-ventures	4	5	4	2	3	8	10
Resultaat vóór belastingen	889	503	814	911	901	1 392	1 585
Belastingen	-144	-73	-192	-211	-210	-217	-337
Resultaat na belastingen	745	430	621	701	692	1 175	1 248
toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0
toerekenbaar aan de aandeelhouders v/d moedermaatschappij	745	430	621	701	692	1 175	1 248
Gewone winst per aandeel (in euro)	1,76	0,98	1,44	1,63	1,61	2,75	2,91
Vervaterde winst per aandeel (in euro)	1,76	0,98	1,44	1,63	1,61	2,74	2,91
Kerncijfers geconsolideerde balans, IFRS KBC-groep (in miljoenen euro)	30-06-2019	31-03-2019	31-12-2018	30-09-2018	30-06-2018		
Balanstotaal	289 548	292 332	283 808	304 740	301 934		
Leningen en voorschotten aan klanten (excl. reverse repo's)	154 169	148 517	147 052	146 011	145 346		
Effecten (eigenvermogens- en schuldinstrumenten)	63 746	63 706	62 708	63 030	63 936		
Deposito's van klanten en schuldpapier (excl. repo's)	199 138	197 987	194 291	194 056	192 951		
Technische voorzieningen, vóór herverzekering	18 652	18 589	18 324	18 533	18 595		
Schulden m.b.t. beleggingscontracten, verzekeringen	13 381	13 334	12 949	13 444	13 428		
Eigen vermogen van de aandeelhouders	17 799	17 924	17 233	16 878	16 616		
Selectie van ratio's KBC-groep (geconsolideerd)	1H2019	FY2018					
Rendement op eigen vermogen	14% ³	16%					
Kosten-inkomstenratio bankactiviteiten (exclusief bepaalde niet-operationele posten en bij een gelijkmatige spreiding van de bankenheffing)	63% (59%)	57,5% (57%)					
Gecombineerde ratio niet-levensverzekeringen	92%	88%					
Common equity ratio, Basel III Danish Compromise (fully loaded)	15.6% ⁴	16.0%					
Common equity ratio FICOD (fully loaded)	14.5%	14,9%					
Leverage ratio Basel III (fully loaded)	6.1%	6,1%					
Kredietkostenratio ⁵	0.12%	-0,04%					
Ratio impaired kredieten	3.7%	4,3%					
waarvan impaired kredieten die > 90 dagen achterstallig zijn	2.1%	2,5%					
Net stable funding ratio (NSFR)	133%	136%					
Liquidity coverage ratio (LCR)	140%	139%					
1 Ook Trading- en reëlewaarderesultaat genoemd. 2 Ook Waardeverminderingen op kredieten genoemd. 3 15,4% als de bankentaksen gelijkmatig over het jaar gespreid worden.							
4 Wanneer het nettoresultaat van de eerste jaarhelft, rekening houdend met de FY 2018 dividenduitbetalingsratio van 59% (dividend + AT1 coupon) wordt ingeteld, bedraagt de ratio 15,9%.							
5 Een negatief cijfer duidt op een nettoterugnane van waardeverminderingen (met positieve resultaatsinvloed).							

¹ Ook Trading- en reëlewaarderesultaat genoemd. ² Ook Waardeverminderingen op kredieten genoemd. ³ 15,4% als de bankentaksen gelijkmatig over het jaar gespreid worden.

⁴ Wanneer het nettoresultaat van de eerste jaarhelft, rekening houdend met de FY 2018 dividenduitbetalingsratio van 59% (dividend + AT1 coupon) wordt ingeteld, bedraagt de ratio 15,9%.

⁵ Een negatief cijfer duidt op een nettoterugnname van waardeverminderingen (met positieve resultaatsinvloed).

In het deel 'Geconsolideerde financiële staten' van het kwartaalverslag vindt u een overzicht van onze geconsolideerde winst-en-verliesrekening en balans volgens IFRS. In datzelfde deel vindt u ook een vereenvoudigd overzicht van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, van de eigenvermogensmutaties, en verschillende toelichtingen bij de rekeningen. Wat betreft de (wijzigingen in) de definities van de ratio's: zie Details van ratio's en termen in het kwartaalverslag.

Analyse van het kwartaal (2KW2019)

Totale opbrengsten

1 913 miljoen euro

De totale opbrengsten zijn gestegen met 3% ten opzichte van het vorige kwartaal. Over het geheel genomen konden de stijging van de nettoprovisie-inkomsten, het technische resultaat voor het schadebedrijf, de dividendinkomsten (seizoensgebonden) en de overige netto-inkomsten (dankzij een eenmalige meevaller) evenals de volledige consolidatie van ČMSS vanaf juni de daling van het trading- en reëlewaarderesultaat ruimschoots compenseren.

De nettorente-inkomsten bedroegen 1 132 miljoen euro in het tweede kwartaal van 2019. Dat is lichtjes meer dan in het vorige kwartaal en een stijging met 1% ten opzichte van een jaar geleden. De nettorente-inkomsten profiteerden van het positieve effect van de groei van het kredietvolume, de hogere kortetermijnrente in Tsjechië, lagere financieringskosten (op jaarbasis), een hoger aantal dagen dan in het vorige kwartaal en de volledige consolidatie van ČMSS vanaf juni ('ČMSS-effect' - goed voor 7 miljoen euro). Die posten werden grotendeels gecompenseerd door onder meer de aanhoudende druk op de kredietmarges in de meeste kernlanden (ondanks enig herstel van de marges bij nieuwe kredieten), het negatieve effect van lagere herbeleggingsrentes in onze kernlanden in de eurozone en het lagere netto positieve effect van ALM FX-swaps.

Zoals gezegd werden de rente-inkomsten nog altijd ondersteund door de groei van het kredietvolume: het totale volume van de kredietverlening aan klanten steeg met 4% tegenover het vorige kwartaal en met 6% ten opzichte van een jaar geleden. Op basis van een vergelijkbare scope (d.w.z. zonder rekening te houden met de effecten van wijzigingen in de scope, zoals de verkoop van delen van de Ierse kredietportefeuille in het verleden en de volledige consolidatie van ČMSS vanaf juni 2018), steeg de kredietverlening aan klanten met 1% op kwartaalbasis en 4% op jaarbasis, met groei in alle divisies. De klantendeposito's inclusief schuld papier stegen met 1% op kwartaalbasis, en met 3% op jaarbasis. Op basis van een vergelijkbare scope daalde deze post met 2% op kwartaalbasis en bleef hij ongeveer gelijk jaar-op-jaar (in beide gevallen als gevolg van een daling van het schuld papier). De nettorentemarge bedroeg 1,94% voor het tweede kwartaal van 2019. Dat is 4 basispunten lager dan in het vorige kwartaal en 6 basispunten lager dan in hetzelfde kwartaal vorig jaar.

De technische inkomsten uit onze schadeverzekeringsactiviteiten (verdiende premies min technische lasten, plus het nettoresultaat uit afgestane herverzekering) droegen 176 miljoen euro bij tot de totale opbrengsten. Dit is beduidend meer (14%) dan in het vorige kwartaal dankzij hogere verdiende premies in bijna alle landen, in combinatie met lagere technische lasten (minder stormschaade en andere schadegevallen, deels gecompenseerd door het negatieve effect van een herinschatting van schadevoorzieningen) en een hoger resultaat uit afgestane herverzekering. De technische inkomsten uit schadeverzekeringen daalden met 7% ten opzichte van het tweede kwartaal van 2018, doordat de stijging van de verdiende premies en het resultaat uit afgestane herverzekering werd tenietgedaan door hogere technische lasten, deels als gevolg van het voornoemde negatieve effect van een herinschatting van schadevoorzieningen. De gecombineerde ratio voor de eerste zes maanden van 2019 bedroeg 92%, tegenover 88% voor heel 2018.

De technische inkomsten uit onze levensverzekeringsactiviteiten bedroegen 0 miljoen euro, tegenover -3 miljoen euro in het vorige kwartaal en 0 miljoen euro in hetzelfde kwartaal een jaar geleden. De verkoop van levensverzekeringsproducten (459 miljoen euro) daalde in het afgelopen kwartaal met 11% ten opzichte van het relatief hoge niveau van het vorige kwartaal, als gevolg van een lagere verkoop van zowel tak 21- als tak 23-producten in België, hoewel dat deels gecompenseerd werd door een iets hogere verkoop van tak 23-producten in Tsjechië. In vergelijking met hetzelfde kwartaal van vorig jaar steeg de verkoop van levensverzekeringsproducten met 8%, dankzij de hogere verkoop van tak 23-producten in België en in mindere mate in Tsjechië. In totaal bedroeg het aandeel van tak 21-producten in onze totale verkoop van levensverzekeringen 57% in het tweede kwartaal van 2019. De overige 43% bestond uit tak 23-producten.

De nettoprovisie-inkomsten stegen met 6% tot 435 miljoen euro ten opzichte van het voorgaande kwartaal en daalden slechts licht ten opzichte van een jaar geleden. De stijging ten opzichte van het vorige kwartaal was voornamelijk het gevolg van hogere vergoedingen voor assetmanagementdiensten (hogere beheersvergoedingen die de lagere instapvergoedingen meer dan compenseerden), hogere vergoedingen voor bankdiensten, lagere betaalde distributievergoedingen voor verzekeringen en het ČMSS-effect (2 miljoen euro). Vergeleken met een jaar geleden zijn de vergoedingen voor assetmanagementdiensten gedaald, maar dat werd grotendeels gecompenseerd door hogere vergoedingen voor bankdiensten. Eind juni 2019 bedroeg ons totale beheerde vermogen 210 miljard euro, min of meer hetzelfde als in het vorige kwartaal doordat een positieve koersontwikkeling (+2%) de netto-uitstroom (-2%) volledig compenseerde. Op jaarbasis daalde het totale beheerde vermogen met 2% (+2% koersstijging, -4% netto-uitstroom).

Alle resterende overige inkomsten samen bedroegen 170 miljoen euro, tegenover 172 miljoen euro in het vorige kwartaal en 119 miljoen euro in hetzelfde kwartaal van vorig jaar.

Het cijfer voor het beschouwde kwartaal omvat een seizoensgebonden hoog dividendinkomen van 39 miljoen euro, aangezien in het tweede kwartaal van het jaar traditioneel het grootste deel van de dividenden wordt ontvangen. Het omvat ook 133 miljoen euro aan overige netto-inkomsten. Dat is beduidend meer dan in beide referentiekwartalen, omdat het een eenmalige meerwaarde van 82 miljoen euro bevat in verband met de herwaardering van het reeds bestaande belang in ČMSS (als gevolg van de overname van het resterende belang in dat bedrijf), terwijl het cijfer voor hetzelfde kwartaal van vorig jaar negatief werd beïnvloed door de afwikkeling van een rechtszaak uit het verleden voor een bedrag van 38 miljoen euro. Daarnaast omvatten de resterende overige inkomsten een nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde (trading- en reëlewaarderesultaat) van -2 miljoen euro. Dat is aanzienlijk lager dan de 99 miljoen euro en 54 miljoen euro die respectievelijk in het vorige kwartaal en hetzelfde kwartaal van vorig jaar werden geboekt. Dit was het gevolg van een combinatie van zwakke dealingroominkomsten, een daling van de waarde van afgeleide producten die worden gebruikt voor balansbeheer en lagere resultaten uit aandelen van de verzekeringsmaatschappij.

Exploitatiekosten

988 miljoen euro

De vergelijking van de kosten wordt vertekend doordat het grootste deel van de bankenheffing voor het hele jaar op voorhand wordt geboekt in het eerste kwartaal. Zonder die bankenheffing stegen de exploitatiekosten in het tweede kwartaal met 5% tegenover het vorige kwartaal, waarvan ongeveer de helft voor rekening komt van eenmalige elementen en het ČMSS-effect. Wanneer bepaalde niet-operationele posten buiten beschouwing worden gelaten en de bankenheffing gelijk gespreid zou worden over het jaar, kwam de kosten-inkomstenratio voor de eerste zes maanden van het jaar uit op 59%.

De exploitatiekosten bedroegen in het tweede kwartaal van 2019 988 miljoen euro. De vergelijking met het vorige kwartaal wordt vertekend doordat het grootste deel van de bankenheffing voor het hele jaar op voorhand wordt geboekt in het eerste kwartaal (30 miljoen euro in het tweede kwartaal van 2019, 382 miljoen euro in het eerste kwartaal van 2019, 24 miljoen euro in het tweede kwartaal van 2018). De bankenheffing buiten beschouwing gelaten, stegen de exploitatiekosten met 5% kwartaal-op-kwartaal en met 2% jaar-op-jaar. De stijging ten opzichte van het vorige kwartaal werd veroorzaakt door diverse factoren, waaronder eenmalige posten (12 miljoen euro), loondrift, hogere afschrijvingskosten, het ČMSS-effect (5 miljoen euro) en het feit dat het voorgaande kwartaal profiteerde van seizoensgebonden lage professionele vergoedingen, marketing- en facilitaire uitgaven en een eenmalige meevaller van 8 miljoen euro. De stijging ten opzichte van vorig jaar had grotendeels betrekking op eenmalige posten in het beschouwde kwartaal en het ČMSS-effect.

Wanneer bepaalde niet-operationele posten buiten beschouwing worden gelaten en de bankenheffing gelijkmatig over het jaar zou worden gespreid, bedraagt de kosten-inkomstenratio van onze bankactiviteiten voor het eerste halfjaar van 2019 59%, tegenover 57% voor het boekjaar 2018. Inclusief de niet-operationele posten en de effectief geboekte bankenheffing bedroeg de kosten-inkomstenratio van onze bankactiviteiten 63%.

Waardeverminderingen op kredieten

36 miljoen euro nettotoename

De nettowaardeverminderingen op kredieten bedroegen 36 miljoen euro, een daling ten opzichte van de 67 miljoen euro die het vorige kwartaal werd geboekt. De kredietkostenratio bedroeg een gunstige 0,12% voor het eerste halfjaar van 2019.

In het tweede kwartaal van 2019 noteerden we een nettowaardevermindering op kredieten van 36 miljoen euro, tegenover een nettowaardevermindering van 67 miljoen euro in het vorige kwartaal en een nettoterugname van 21 miljoen euro in het tweede kwartaal van 2018. Uitgesplitst per land bedroegen de waardeverminderingen op kredieten in het tweede kwartaal van 2019 30 miljoen euro in België (een daling op kwartaalbasis, aangezien het vorige kwartaal enkele bedrijfskredietendossiers omvatte), 4 miljoen euro in Tsjechië, 8 miljoen euro in Slowakije, 1 miljoen euro in Bulgarije en vrijwel nul in Ierland (waar een nettoterugname van waardeverminderingen van 12 miljoen euro werd tenietgedaan door de gevolgen van de verkoop van een deel van de legacy kredietportefeuille), terwijl er een kleine nettoterugname van waardeverminderingen was van 3 miljoen euro in Hongarije en 5 miljoen euro in het Groepscenter. Voor de hele groep bedroeg de kredietkostenratio 0,12% voor het eerste halfjaar van 2019, tegenover -0,04% voor het hele jaar 2018 (een negatief cijfer duidt op een nettoterugname en heeft dus een positief effect op het resultaat). De ratio van impaired kredieten is sinds het begin van het jaar verder verbeterd. Eind juni 2019 stond ongeveer 3,7% van onze totale kredietportefeuille te boek als impaired (4,3% eind 2018). De impaired kredieten die meer dan 90 dagen achterstallig zijn, daalden tot 2,1% van de kredietportefeuille (2,5% eind 2018). De daling in impaired kredieten houdt grotendeels verband met de boekhoudkundige afschrijving in het tweede kwartaal van bepaalde volledig geprovisioneerde legacy kredieten in Ierland.

De waardeverminderingen op andere activa dan kredieten bedroegen 4 miljoen euro, in de lijn van de 1 miljoen euro in het vorige kwartaal en een verbetering ten opzichte van de 20 miljoen euro in het tweede kwartaal van 2018. Dat laatste werd beïnvloed door de herziening van restwaarden van financiële autoleaseovereenkomsten van kortetermijncontracten in Tsjechië en door een legacy property file in Bulgarije.

Nettoresultaat per divisie

België	Tsjechië	Internationale Markten	Groepscenter
388 miljoen euro	248 miljoen euro	104 miljoen euro	4 miljoen euro

België: het nettoresultaat (388 miljoen euro) steeg fors op kwartaalbasis, omdat de vergelijking werd vertekend door het feit dat het grootste deel van de bankenheffing voor het volledige jaar al in het eerste kwartaal van 2019 werd geboekt (273 miljoen euro tegenover slechts 4 miljoen euro in het tweede kwartaal). De bankenheffing buiten beschouwing gelaten steeg het nettoresultaat met 6% tegenover het vorige kwartaal. Dat omvatte iets lagere nettorente-inkomsten, hogere technische inkomsten uit schadeverzekeringen, hogere nettoprovisie-inkomsten, seizoensgebonden hogere dividendinkomsten en lagere waardeverminderingen op kredieten. Die positieve factoren werden deels tenietgedaan door onder meer een lager trading- en reëlewaarderesultaat en hogere kosten (voor een deel gerelateerd aan eenmalige posten).

Tsjechië: het nettoresultaat (248 miljoen euro) steeg met 40% ten opzichte van het voorgaande kwartaal. Exclusief de bankenheffing steeg het met 21%, vooral dankzij de eenmalige herwaarderingsmeerwaarde van 82 miljoen euro op het reeds bestaande belang van 55% in ČMSS na de overname van het resterende belang van 45%, en door hogere nettorente-inkomsten en nettoprovisie-inkomsten. Die positieve posten werden deels tenietgedaan door het lagere trading- en reëlewaarderesultaat, hogere kosten en waardeverminderingen op kredieten (tegenover een nettoterugname in het voorgaande kwartaal).

Internationale markten: het nettoresultaat van 104 miljoen euro is als volgt samengesteld: 11 miljoen euro in Slowakije, 55 miljoen euro in Hongarije, 29 miljoen euro in Bulgarije en 9 miljoen euro in Ierland. Voor de hele divisie steeg het nettoresultaat met 48% op kwartaalbasis. Exclusief de bankenheffing daalde het resultaat met 6% en omvatte het min of meer stabiele totale opbrengsten, gelijkblijvende kosten (ondanks de hoge looninflatie) en hogere waardeverminderingen op kredieten. Dat laatste had voornamelijk betrekking op Ierland, waar de waardeverminderingen op kredieten stegen van een nettoterugname van 12 miljoen euro in het vorige kwartaal tot vrijwel nul in het tweede kwartaal van 2019 (aangezien de nettoterugname van de waardeverminderingen van 12 miljoen euro werd tenietgedaan door de gevolgen van de verkoop van een deel van de legacy kredietportefeuille).

Groepscenter: het nettoresultaat (4 miljoen euro) daalde met 3 miljoen euro tegenover het vorige kwartaal. Dat kwam grotendeels door de combinatie van een positief eenmalig element bij de belastingen, een hoger technisch resultaat uit schadeverzekeringen en een lager trading- en reëlewaarderesultaat.

Selectie van ratio's per divisie	België		Tsjechië		Internationale Markten	
	1H2019	FY2018	1H2019	FY2018	1H2019	FY2018
Kosten-inkomstenratio bankactiviteiten exclusief bepaalde niet-operationele elementen en bij een gelijkmatige spreiding van de bankenheffing over het jaar	58%	58%	46%	46%	68%	65%
Gecombineerde ratio niet-levenverzekeringen	92%	87%	94%	97%	86%	90%
Kredietkostenratio ¹	0,20%	0,09%	0,04%	0,03%	-0,01%	-0,46%
Ratio impaired kredieten	2,3%	2,6%	2,5%	2,4%	9,8%	12,2%

¹ Een negatief cijfer duidt op een terugname van waardeverminderingen (met positieve resultaatinvloed). Zie Details van ratio's en termen in het kwartaalverslag.

In het deel *Additional information* van het Engelstalig *Quarterly report* vindt u een volledige resultatentabel. Een korte analyse van de resultaten per divisie vindt u in onze analistenpresentatie op www.kbc.com.

Eigen vermogen, solvabiliteit en liquiditeit	Totaal eigen vermogen	Common equity ratio (fully loaded)	Liquidity coverage ratio	Net stable funding ratio
	19,3 miljard euro	15,6%	140%	133%

Eind juni 2019 bedroeg ons totaal eigen vermogen 19,3 miljard euro, bestaande uit 17,8 miljard euro eigen vermogen van de aandeelhouders en 1,5 miljard euro additional tier 1-instrumenten. Het totale eigen vermogen daalde met 0,3 miljard euro ten opzichte van eind 2018. Dat was het gevolg van een combinatie van een aantal factoren, waaronder de winst over het eerste halfjaar (+1,2 miljard euro), de call van een additional tier 1-instrument en de uitgifte van een nieuw additional tier 1-instrument (respectievelijk -1,4 miljard euro en +0,5 miljard euro), de betaling van het slotdividend voor 2018 in mei 2019 (-1,0 miljard euro) en wijzigingen in diverse herwaarderingsreserves (in totaal +0,5 miljard euro). We hebben de wijzigingen toegelicht in het deel Geconsolideerde jaarrekening van het kwartaalverslag (onder Geconsolideerde vermogensmutaties).

Op 30 juni 2019 bedroeg onze common equity ratio 15,6%, zonder rekening te houden met de nettowinst over de eerste helft van 2019. Inclusief de nettowinst over die periode en rekening houdend met de uitkeringsratio over het boekjaar 2018 van 59% (dividend + AT1-coupon), bedroeg de common equity ratio eind juni 2019 15,9%, tegenover 16% eind 2018. Noteer dat de overname van het resterende belang van 45% in ČMSS een negatieve invloed had op onze common equity ratio tijdens de verslagperiode van ongeveer 0,3 procentpunten. Onze leverage ratio (Basel III, fully loaded) bedroeg 6,1%. De solvabiliteitsratio van KBC Verzekeringen volgens het Solvency II-kader bedroeg een solide 201% eind juni 2019. Onze liquiditeitspositie bleef ook uitstekend, wat zich uit in een LCR-ratio van 140% en een NSFR-ratio van 133% eind juni 2019.

Analyse van de year-to-date periode (1H2019)

Nettoresultaat

1 175 miljoen euro

Het nettoresultaat voor de eerste zes maanden van 2019 ligt 6% lager dan dat voor dezelfde periode in 2018. De totale opbrengsten lagen in de lijn van dezelfde periode vorig jaar, waarbij de stijging van de nettorente-inkomsten en van de overige netto-inkomsten (cf. de eenmalige meerwaarde in verband met ČMSS in het tweede kwartaal) de daling van de overige inkomstenposten compenseerde. De exploitatiekosten zijn licht gestegen (+1%, vooral door hogere bankenheffingen) en de waardeverminderingen op kredieten bedroegen 103 miljoen euro, een aanzienlijke stijging ten opzichte van de nettoterugname van waardeverminderingen van 84 miljoen euro in dezelfde periode vorig jaar.

Hoofdpijnen (ten opzichte van het eerste halfjaar van 2018):

- Iets hogere nettorente-inkomsten (+1% tot 2 261 miljoen euro), onder meer dankzij lagere financieringskosten, hogere volumes in commerciële kredietverlening, het positieve effect van de stijging van de kortetermijnrente in Tsjechië en het ČMSS-effect, die de druk op de portefeuilemarges, het negatieve effect van lagere herbeleggingsrentes in onze kernlanden in de eurozone en het lagere netto positieve effect van ALM-FX-swaps compenseerden. Het volume van deposito's en schuldpapier bleef ongeveer gelijk (de groei van deposito's werd gecompenseerd door een daling in schuldpapier), terwijl de kredietvolumes met 4% toenamen, met een groei in alle divisies. Deze cijfers zijn berekend op basis van een vergelijkbare scope. De nettorentemarge voor het eerste halfjaar van 2019 bedroeg 1,96%, een daling met 5 basispunten jaar-op-jaar.
- Een lichte daling van technische verzekeringsresultaten (-2% tot 328 miljoen euro). De verkoop van levensverzekeringen (975 miljoen euro) steeg met 6%, met een stijging bij zowel tak 21- als tak 23-producten. De verkoop van schadeverzekeringen steeg met 8% ten opzichte van een jaar geleden. Het technische resultaat voor het schadebedrijf daalde licht ten opzichte van vorig jaar, doordat hogere premie-inkomsten en de stijging van het resultaat uit afgestane herverzekering werden gecompenseerd door hogere technische lasten. De year-to-date gecombineerde ratio voor schadeverzekeringen bedroeg 92%, tegenover 88% voor boekjaar 2018.
- Lagere nettoprovisie-inkomsten (-5% tot 845 miljoen euro), hoofdzakelijk toe te schrijven aan lagere vergoedingen voor assetmanagementdiensten (vooral lagere beheersvergoedingen) en iets hogere betaalde distributievergoedingen, en deels gecompenseerd door hogere vergoedingen voor bankdiensten en het ČMSS-effect. Eind juni 2019 bedroeg het totale beheerde vermogen 210 miljard euro, 2% lager dan een jaar geleden (+2% koersstijging, -4% netto-uitstroom).
- Een stijging van alle resterende overige inkomsten samen (+11% tot 342 miljoen euro), vooral door aanzienlijk hogere overige netto-inkomsten (inclusief de ČMSS-gerelateerde eenmalige meerwaarde van 82 miljoen euro in de verslagperiode), die onder meer het lagere trading- en reëlewaarderesultaat ruimschoots compenseerden.
- Iets hogere exploitatiekosten (+1% tot 2 283 miljoen euro), voornamelijk als gevolg van hogere bankenheffingen. Andere factoren die het verschil ten opzichte van vorig jaar verklaren zijn de hogere personeelskosten (als gevolg van loondrift en eenmalige posten), hogere ICT-kosten, professionele vergoedingen en afschrijvingen, en het ČMSS-effect. We wijzen er op dat de referentieperiode een eenmalige negatieve post van 11 miljoen euro omvatte met betrekking tot facilitaire uitgaven. Bijgevolg bedroeg de year-to-date kosten-inkomstenratio 63%, of 59% als de bankenheffing gelijk gespreid zou worden over het jaar en bepaalde niet-operationele elementen niet in rekening gebracht zouden worden (tegenover respectievelijk 57,5% en 57% voor boekjaar 2018).
- Een aanzienlijke toename van de waardeverminderingen op kredieten (nettotoename van 103 miljoen euro in het eerste halfjaar van 2019, tegenover een nettoterugname van 84 miljoen euro in dezelfde periode vorig jaar). Dat was grotendeels te wijten aan Ierland (nettoterugname van waardeverminderingen van 12 miljoen euro in de verslagperiode, tegenover een nettoterugname van 81 miljoen euro in de referentieperiode) en België (nettotoename van 113 miljoen euro in de verslagperiode, tegenover 40 miljoen euro in de referentieperiode). Daardoor bedroeg de kredietkostenratio op jaarbasis voor de hele groep 0,12%, tegenover -0,04% voor boekjaar 2018 (een negatief cijfer duidt op een positieve invloed op het resultaat).
- Het nettoresultaat van 1 175 miljoen euro voor het eerste halfjaar van 2019 is als volgt samengesteld: 564 miljoen euro voor divisie België (-17% tegenover dezelfde periode vorig jaar), 425 miljoen euro voor divisie Tsjechië (+35%, grotendeels te danken aan de eenmalige meerwaarde van 82 miljoen euro met betrekking tot ČMSS), 175 miljoen euro voor divisie Internationale markten (-42%) en 11 miljoen euro voor Groepscenter (tegenover een negatieve 48 miljoen euro in het eerste halfjaar van 2018). Het resultaat voor de divisie Internationale markten voor het eerste halfjaar van 2019 omvat 22 miljoen euro voor Ierland, 79 miljoen euro voor Hongarije, 29 miljoen euro voor Slowakije en 42 miljoen euro voor Bulgarije.

Risicoverklaring, economische visie en verwachtingen

Risicoverklaring

Omdat we hoofdzakelijk actief zijn als bank-verzekeraar en vermogensbeheerder, zijn we blootgesteld aan een aantal typische risico's voor de financiële sectoren, zoals – maar zeker niet uitsluitend – kredietrisico, kredietrisico van tegenpartijen, concentratierisico, interestrisico, muntrisiko, marktrisiko, liquiditeits- en financieringsrisico, risico van aangegane verzekeringsverplichtingen, wijzigingen in de regelgeving, operationeel risico, betwistingen van klanten, concurrentie van andere en nieuwe spelers en de economie in het algemeen. Hoewel KBC al die risico's nauwlettend opvolgt en beheert binnen een strikt risicokader, kunnen ze toch een negatieve invloed hebben op de waarde van activa of bijkomende kosten genereren boven de verwachte niveaus.

Momenteel wordt een aantal factoren als de belangrijkste uitdagingen beschouwd voor de financiële sector in het algemeen. Het gaat daarbij om recente macro-economische en politieke ontwikkelingen, zoals de brexit en handelsconflicten, die allemaal gevolgen hebben voor de mondiale en Europese economieën, waaronder de thuismarkten van KBC. De economische groei en de renteprognoses werden verlaagd, waardoor het alsmaar waarschijnlijker wordt dat het lagerenteklimaat langer dan verwacht zal aanhouden. De onzekerheid over de regelgeving en compliancerisico's (waaronder de antiwitwasregelgeving en GDPR) blijven een overheersend thema in de sector, evenals een betere bescherming van de consument. Digitalisering (met technologie als katalysator) biedt zowel kansen als bedreigingen voor het bedrijfsmodel van traditionele financiële instellingen. Ten slotte is het cyberrisico de voorbije jaren een belangrijke bedreiging geworden, niet alleen voor de financiële sector, maar voor de economie in haar geheel.

We verstrekken informatie met betrekking tot het risicobeheer in ons jaarverslag, onze kwartaalverslagen en risk reports, die allemaal beschikbaar zijn op www.kbc.com.

Onze kijk op rentevoeten en wisselkoersen

De zwakkere economische vooruitzichten, met hoge risico's en een inflatie die onder het streefcijfer blijft, hebben geleid tot een verschuiving in de *forward guidance* van de grote centrale banken naar bijkomende of hernieuwde monetaire stimuleringsmaatregelen. Na de recente renteverlaging met 25 basispunten verwachten we nog bijkomende renteverlagingen van de Fed in de nabije toekomst. Aangezien de inflatie in de eurozone onder de middellangetermijndoelstelling van de ECB zal blijven en risicofactoren zoals handelsconflicten hun stempel drukken op de Europese groeidynamiek, zal de ECB haar beleid in de toekomst hoogstwaarschijnlijk ook versoepelen. Die verwachte extra versoepeling van de ECB komt boven op het huidige inschikkelijke beleid van "volledige herinvestering" van de ECB, wat haar balans op een hoog niveau houdt.

De marktverwachtingen dat er extra monetaire stimuli zouden komen, hebben geleid tot de recente dalingen van de lange(re)termijnrentes. We zien de recente snelle daling van de langetermijnrentes als een reactie van de markt op de verwachtingen inzake het tempo van de monetaire versoepeling. We verwachten dat het opwaartse potentieel voor de rente op langere termijn beperkt is.

De Tsjechische Nationale Bank heeft haar monetaire beleid verstrengd, met een vroeger dan verwachte renteverhoging eerder dit jaar (+25 basispunten tot 2% op 2 mei). Dat weerspiegelt de stevige Tsjechische groei- en inflatieomgeving. Een soepeler monetair beleid in het buitenland speelt echter ook een rol, aangezien duidelijke afwijkingen van het ECB-traject minder waarschijnlijk zijn geworden. Daarom verwachten we dat de Tsjechische Nationale Bank een soepeler beleid zal volgen de komende jaren.

Onze kijk op economische groei

In overeenstemming met de wereldwijde economische ontwikkelingen maakt de Europese economie momenteel een vertraging door. De dalende werkloosheidscijfers en het toenemende tekort aan arbeidskrachten in sommige Europese economieën kunnen mogelijks, samen met de geleidelijk stijgende looninflatie, de particuliere consumptie blijven ondersteunen. Daarnaast kunnen ook investeringen de groei blijven ondersteunen. De belangrijkste factoren die het Europese economische sentiment en de groei substantieel kunnen ondergraven, zijn nog altijd het risico van een verdere economische deglobalisering en een escalatie van handelsconflicten, de brexit en de politieke onrust in sommige landen van de eurozone.

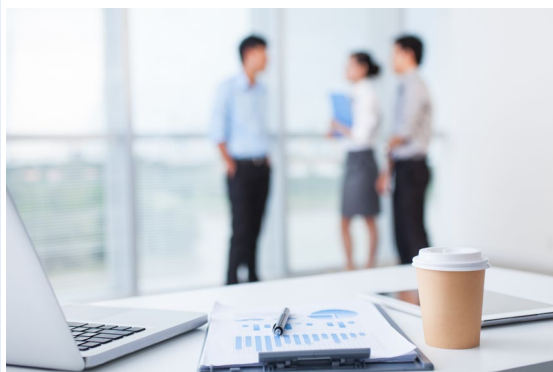
Verwachtingen

- Solide rendementen in alle divisies.
- Er wordt verwacht dat Bazel IV (vanaf 1 januari 2022) voor KBC de risicogewogen activa zal doen stijgen met ongeveer 8 miljard euro (op fully loaded basis, eind 2018), wat overeenkomt met een inflatie van de risicogewogen activa van 9% en een effect op de common equity ratio van -1,3 procentpunten.
- Wat ons dividendbeleid betreft, zullen we in november 2019 een interimdividend van 1 euro per aandeel uitkeren als voorschot op het totale dividend (payment date 15 november 2019; record date 14 november 2019, ex-coupon date 13 november 2019). We herbevestigen ons uitkeringsbeleid (d.w.z. dividend + AT1-coupon) van ten minste 50% van de geconsolideerde winst.

KBC Groep

Geconsolideerde financiële staten volgens IFRS

2KW 2019 en 1H 2019

Dit deel werd nagezien door de Commissaris

Terminologie

AC: Geamortiseerde kostprijs

AFS: Voor verkoop beschikbaar (IAS 39)

ALM: Asset Liability Management

ECL: Verwachte kredietverlies

FA: Financiële Activa

FV: Reële waarde

FVA: Funding Value Adjustment

FVOCI: waardering tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via OCI

FVPL: reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

FVPL – overlay: reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening - overlaybenadering

GCA: Bruto-boekwaarde

HFT: Aangehouden voor handelsdoeleinden

OCI: Wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen

POCI: Aangekochte of uitgegeven activa met verminderde kredietwaardigheid

SPPI: Beoordeling of contractuele kasstromen uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen

SRB: Single Resolution Board

R/E: Overgedragen resultaat

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro)	Toelichting	1H 2019	1H 2018	2KW 2019	1KW 2019	2KW 2018
Nettorente-inkomsten	3.1	2 261	2 242	1 132	1 129	1 117
<i>Rente-inkomsten</i>	3.1	3 629	3 394	1 807	1 821	1 712
<i>Rentelasten</i>	3.1	- 1 367	- 1 153	- 675	- 692	- 595
Verzekeringen Niet-leven (vóór herverzekering)	3.7	335	364	174	161	202
<i>Verdiende premies</i>	3.7	840	770	425	415	392
<i>Technische lasten</i>	3.7	- 505	- 406	- 251	- 254	- 190
Verzekeringen Leven (vóór herverzekering)	3.7	- 2	- 5	1	- 3	1
<i>Verdiende premies</i>	3.7	668	651	317	351	315
<i>Technische lasten</i>	3.7	- 669	- 656	- 316	- 354	- 314
Nettore resultaat uit afgestane herverzekering	3.7	- 5	- 23	1	- 7	- 14
Dividendinkomsten		51	55	39	12	34
Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	3.3	97	150	- 2	99	54
<i>Waarvan resultaat op aandelen (overlaybenadering)</i>		48	52	19	29	33
Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI		2	9	0	2	8
Nettoprovisie-inkomsten	3.5	845	889	435	410	438
<i>Provisie-inkomsten</i>	3.5	1 203	1 247	616	588	600
<i>Provisielasten</i>	3.5	- 358	- 359	- 180	- 178	- 161
Overige netto-inkomsten	3.6	192	94	133	59	23
TOTALE OPBRENGSTEN		3 775	3 775	1 913	1 862	1 863
Exploitatiekosten	3.8	- 2 283	- 2 257	- 988	- 1 296	- 966
<i>Personeelskosten</i>	3.8	- 1 170	- 1 170	- 603	- 567	- 587
<i>Algemene beheerskosten</i>	3.8	- 944	- 951	- 298	- 647	- 311
<i>Afschrijvingen vaste activa</i>	3.8	- 169	- 137	- 87	- 82	- 69
Bijzondere waardeverminderingen	3.10	- 109	58	- 40	- 69	1
<i>op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via OCI</i>	3.10	- 103	84	- 36	- 67	21
<i>op goodwill</i>	3.10	0	0	0	0	0
<i>op overige</i>	3.10	- 6	- 26	- 4	- 1	- 20
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures		8	10	4	5	3
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN		1 392	1 585	889	503	901
Belastingen	3.12	- 217	- 337	- 144	- 73	- 210
Nettore resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten		0	0	0	0	0
RESULTAAT NA BELASTINGEN		1 175	1 248	745	430	692
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen		0	0	0	0	0
<i>Waarvan m.b.t. beëindigde bedrijfsactiviteiten</i>		0	0	0	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij		1 175	1 248	745	430	692
<i>Waarvan m.b.t. beëindigde bedrijfsactiviteiten</i>		0	0	0	0	0
Winst per aandeel (in euro)						
Gewoon		2,75	2,91	1,76	0,98	1,61
Verwaterd		2,74	2,91	1,76	0,98	1,61

Impact van de verwerving van de resterende 45% in de Tsjechische bouwspaarbank Českomoravská stavební spořitelna (ČMSS):

sinds juni 2019 wordt het resultaat van ČMSS integraal geconsolideerd (voorheen vermogensmutatiemethode). Meer informatie vindt u onder toelichting 'Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring' (toelichting 6.6) in dit verslag.

Overzicht van de impact van de 'overlay' benadering op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening

Op de aandelen aangehouden door de verzekeringsondernemingen in de groep wordt de overlaybenadering toegepast. Die aandelen, die volgens IAS 39 voornamelijk werden geclassificeerd als Voor verkoop beschikbaar, zouden volgens IFRS 9 worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Zolang IFRS 17 niet is ingevoerd, d.w.z. tot 1 januari 2022, herclassificeert de overlaybenadering de extra volatiliteit die resulteert uit de toepassing van IFRS 9 van de winst-en-verliesrekening naar OCI (onderhevig aan EU goedkeuring).

De extra volatiliteit als gevolg van IFRS 9, die wordt geherclassificeerd van het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening naar de herwaarderingsreserve van aandelen (overlaybenadering), verwijst naar de niet-gerealiseerde reëlewaardeschommelingen voor een bedrag van 139 miljoen euro in 1H 2019. Ze kan worden samengevat als het verschil tussen

- het IFRS 9-resultaat (zonder toepassing van de overlay benadering): 188 miljoen euro waarvan 192 miljoen euro aan gerealiseerde en niet-gerealiseerde reëlewaardeschommelingen opgenomen in Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening en -5 miljoen euro belastingen;
- het IAS 39-resultaat: 48 miljoen euro, bestaande uit een netto gerealiseerd resultaat van 59 miljoen euro en een bijzondere waardevermindering van 11 miljoen euro.

Vereenvoudigd geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten (comprehensive income)

(in miljoenen euro)	1H 2019	1H 2018	2KW 2019	1KW 2019	2KW 2018
RESULTAAT NA BELASTINGEN	1 175	1 248	745	430	692
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0	0	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	1 175	1 248	745	430	692
OCI TE VERWERKEN IN DE WINST-EN-VERLIESREKENING	467	- 241	222	244	- 167
Nettomutatie van de herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten	419	- 138	226	194	- 105
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVPL aandelen - overlaybenadering	139	- 75	17	121	12
Nettowijziging van de afdekkingsreserve (kasstroomafdekkingen)	- 100	17	- 35	- 65	- 31
Nettowijziging van de omrekeningsverschillen	- 6	- 136	2	- 8	- 136
Afdekking van een netto-investering in buitenlandse entiteiten	11	97	8	2	98
Nettowijziging m.b.t. geassocieerde ondernemingen en joint ventures	2	- 7	4	- 2	- 6
Overige mutaties	1	0	0	1	0
OCI NIET TE VERWERKEN IN DE WINST-EN-VERLIESREKENING	- 4	- 12	- 37	33	- 12
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVOCI aandelen	11	5	4	7	2
Nettowijziging van de toegezegdpensioenregelingen	- 13	- 19	- 43	29	- 16
Nettowijziging van het eigen kredietrisico	- 2	3	0	- 2	3
Nettowijziging m.b.t. geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0	1	- 1	0
TOTAAL GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN	1 637	995	930	708	513
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0	0	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	1 637	994	930	708	513

De belangrijkste bewegingen in OCI (1H 2019 tegenover 1H 2018):

- De herwaarderingsreserve (FVOCI schuldinstrumenten) steeg in 1H 2019 met 419 miljoen euro, positief beïnvloed door een algemene renteverlaging. Dit verklaart ook de negatieve nettowijziging in de afdekkingsreserve (kasstroomafdekking) van -100 miljoen euro. In de eerste jaarhalf van 2018 daalde de herwaarderingsreserve (FVOCI schuldinstrumenten) met 138 miljoen euro, negatief beïnvloed door een stijging van de creditspread op Italiaanse staatsobligaties en het 'unwinding' effect (dit laatste verklaart ook deels de positieve nettowijziging in de afdekkingsreserve (kasstroomafdekking)).
- Nettowijziging van de herwaarderingsreserve (FVPL aandelen - overlaybenadering): de +139 miljoen euro in de eerste jaarhalf van 2019 is te verklaren door positieve reëlewaardewijzigingen, deels gecompenseerd door overboekingen naar het nettoresultaat (meerwaarden op verkopen deels gecompenseerd door bijzondere waardeverminderingen). In 1H 2018 kan de -75 miljoen euro grotendeels worden verklaard door door overboekingen naar het nettoresultaat (meerwaarden op verkopen) en in mindere mate door negatieve reëlewaardeontwikkelingen.
- De nettowijziging van de omrekeningsverschillen in het eerste halfjaar van 2018 (-136 miljoen euro) wordt voornamelijk veroorzaakt door de verzwakking van de CZK en HUF. Dat werd ruimschoots gecompenseerd door de afdekking van de netto-investeringen in buitenlandse activiteiten (+97 miljoen euro). Het netto-effect tussen deze twee posten kan voornamelijk worden verklaard door de asymmetrische behandeling van de uitgestelde belastingen (geen belasting op de nettowijziging van de omrekeningsverschillen, terwijl er wel een uitgestelde belasting op de afdekking wordt berekend).

Geconsolideerde balans

(in miljoenen euro)	Toelichting	30-06-2019	31-12-2018
ACTIVA			
Geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen		8 046	18 691
Financiële activa	4.0	272 041	256 916
<i>Geamortiseerde kostprijs</i>	4.0	229 663	216 792
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI</i>	4.0	18 931	18 279
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	23 265	21 663
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	7 460	6 426
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	182	183
Deel van de herverzekeraar in technische voorzieningen, verzekeringen		136	120
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte posities bij reëlewaardeafdekking van het renterisico van een portefeuille		635	64
Belastingvorderingen		1 595	1 549
<i>Actuele belastingvorderingen</i>		143	92
<i>Uitgestelde belastingvorderingen</i>		1 452	1 457
Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten		10	14
Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures		58	215
Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen		3 742	3 299
Goodwill en andere immateriële vaste activa		1 559	1 330
Overige activa		1 725	1 610
TOTAAL ACTIVA		289 548	283 808
VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN			
Financiële verplichtingen	4.0	248 106	242 626
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	4.0	224 559	220 671
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	22 349	20 844
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	6 571	5 834
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	1 198	1 111
Technische voorzieningen vóór herverzekering		18 652	18 324
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte posities bij reëlewaardeafdekking van het renterisico van een portefeuille		- 30	- 79
Belastingverplichtingen		429	380
<i>Actuele belastingverplichtingen</i>		51	133
<i>Uitgestelde belastingverplichtingen</i>		377	247
Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten		0	0
Voorzieningen voor risico's en kosten		203	235
Overige verplichtingen		2 889	2 689
TOTAAL VERPLICHTINGEN		270 249	264 175
Totaal eigen vermogen	5.10	19 299	19 633
Eigen vermogen van de aandeelhouders	5.10	17 799	17 233
Additionele tier 1-instrumenten opgenomen in eigen vermogen	5.10	1 500	2 400
Minderheidsbelangen		0	0
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN		289 548	283 808

De balans per 30 Juni 2019 bevat cijfers van de Tsjechische bouwspaarbank Českomoravská stavební spořitelna (ČMSS), waarvan de resterende 45% verworven werd in mei 2019, resulterend in integrale consolidatie (voorheen vermogensmutatiemethode). Meer informatie vindt u onder toelichting 6.6 in dit verslag.

Op 24 juni sloot KBC Bank Ierland de op 12 april aangekondigde transactie af waarbij ze haar bestaande bedrijfskredietenportefeuille van ongeveer 260 miljoen euro verkoopt aan de Bank of Ireland. Meer informatie vindt u onder 'Financiële instrumenten, opdeling volgens portefeuille en product' (toelichting 4.1 in de jaarrekening 2018) verderop in dit verslag.

In de loop van 2Q 2019 werd de boekhoudkundige verwerking van factoring opnieuw beoordeeld in overeenstemming met IFRS. Meer informatie vindt u onder 'Financiële instrumenten, opdeling volgens portefeuille en product (toelichting 4.1) verderop in dit verslag.

Geconsolideerde vermogensmutaties

(in miljoenen euro)	Geplaatst en volgtoest aandelen- kapitaal	Uitgifte- premie	Eigen aandelen	Overge- dragen resultaat	Herwaarderings- reserve voor verkoop beschikbare financiële activa	Herwaarderings- reserve FVOCI schuld- instrumenten	Herwaarderings- reserve FVPL aandelen - overlay- benadering	Herwaarderings- reserve FVOCI aandelen	Afdekkings- reserve kasstroom- afdekkingen	Omrekenings- verschillen	Afdekking van een netto- investering in een buitenlandse entiteit	Wijziging in toegezegd- pensioen- regelingen	Eigen krediet- risico via eigen vermogen	Totaal herwaarderings- reserves	Eigen vermogen van aandeel- houders	Additionele tier 1- instrumenten in eigen vermogen	Minder- heids- belangen	Totaal eigen vermogen
30-06-2019																		
Saldo aan het einde van het vorige jaar	1 457	5 482	- 3	10 901	-	586	159	22	- 1 263	- 73	86	- 119	- 3	- 605	17 233	2 400	0	19 633
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	1 175	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 175	0	0	1 175
OCI erkend in eigen vermogen over de periode	0	0	0	1	-	422	139	12	- 100	- 6	11	- 13	- 2	461	463	0	0	463
Subtotaal	0	0	0	1 176	-	422	139	12	- 100	- 6	11	- 13	- 2	461	1 637	0	0	1 637
Dividenden	0	0	0	- 1 040	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	- 1 040	0	0	- 1 040
Coupon op additionele tier 1-instrumenten	0	0	0	- 29	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	- 29	0	0	- 29
Kapitaalverhoging	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitgifte of Terugkoop van additioneel tier-1 instrument opgenomen in eigen vermogen	0	0	0	- 2	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	- 2	- 900	0	- 902
Inkoop/verkoop van eigen aandelen	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal wijzigingen	0	0	0	104	-	422	139	12	- 100	- 6	11	- 13	- 2	461	566	- 900	0	- 334
Saldo aan het einde van het jaar	1 457	5 482	- 2	11 005	-	1 008	298	34	- 1 363	- 79	97	- 132	- 6	- 144	17 799	1 500	0	19 299
Waarvan gerelateerd aan de toepassing van de vermogensmutatiemethode					-	8	0	1	0	0	0	0	0	9	9			9
2018																		
Saldo aan het einde van het vorige jaar	1 456	5 467	- 5	10 101	1 751	0	0	0	- 1 339	- 11	45	- 52	- 10	383	17 403	1 400	0	18 803
Invoed gerelateerd aan de eerste toepassing van IFRS 9	0	0	0	- 247	- 1 751	837	387	29	0	0	0	0	0	- 499	- 746	0	0	- 746
Saldo aan het begin van het jaar na invloed IFRS 9	1 456	5 467	- 5	9 854	0	837	387	29	- 1 339	- 11	45	- 52	- 10	- 116	16 657	1 400	0	18 057
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	2 570	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 570	0	0	2 570
OCI erkend in eigen vermogen over de periode	0	0	0	- 2	0	- 251	- 228	- 6	76	- 61	41	- 67	7	- 489	- 491	0	0	- 491
Subtotaal	0	0	0	2 568	0	- 251	- 228	- 6	76	- 61	41	- 67	7	- 489	2 079	0	0	2 079
Dividenden	0	0	0	- 1 253	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	- 1 253	0	0	- 1 253
Coupon op additionele tier 1-instrumenten	0	0	0	- 70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	- 70	0	0	- 70
Kapitaalverhoging	1	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	0	0	16
Overboeking van reserve naar ingehouden resultaat bij realisatie	0	0	0	- 12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	- 12	0	0	- 12
Uitgifte van additioneel tier-1 instrument opgenomen in eigen vermogen	0	0	0	- 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	- 5	1 000	0	995
Inkoop/verkoop van eigen aandelen	0	0	- 179	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	- 179	0	0	- 179
Vernietiging van eigen aandelen	0	0	181	- 181	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal wijzigingen	1	15	2	1 047	0	- 251	- 228	- 6	76	- 61	41	- 67	7	- 489	576	1 000	0	1 576
Saldo aan het einde van het jaar	1 457	5 482	- 3	10 901	0	586	159	22	- 1 263	- 73	86	- 119	- 3	- 605	17 233	2 400	0	19 633
Waarvan gerelateerd aan de toepassing van de vermogensmutatiemethode					0	5	0	1	0	14	0	0	0	20	20			20

(in miljoenen euro)	Geplaatst en volgestort aandelen-kapitaal	Uitgifte-premie	Eigen aandelen	Overgedragen resultaat	Herwaarderings-reserve voor verkoop beschikbare financiële activa	Herwaarderings-reserve FVOCI schuld-instrumenten	Herwaarderings-reserve FVPL aandelen - overlay-benadering	Herwaarderings-reserve FVOCI aandelen	Afdekkings-reserve kasstroom-afdekkingen	Omrekenings-verschillen	Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit	Wijziging in toegezegd-pensioen-regelingen	Eigen krediet-risico via eigen vermogen	Totaal herwaarderings-reserves	Eigen vermogen van aandeelhouders	Additionele tier 1-instrumenten in eigen vermogen	Minderheids-belangen	Totaal eigen vermogen
30-06-2018																		
Saldo aan het einde van het vorige jaar	1 456	5 467	- 5	10 101	1 751	0	0	0	- 1 339	- 11	45	- 52	- 10	383	17 403	1 400	0	18 803
Invloed gerelateerd aan de eerste toepassing van IFRS 9	0	0	0	- 247	- 1 751	837	387	29	0	0	0	0	0	- 499	- 746	0	0	- 746
Saldo aan het begin van het jaar na invloed IFRS 9	1 456	5 467	- 5	9 854	0	837	387	29	- 1 339	- 11	45	- 52	- 10	- 116	16 657	1 400	0	18 057
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	1 248	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 248	0	0	1 248
OCI erkend in eigen vermogen over de periode	0	0	0	0	0	- 141	- 75	4	17	- 140	97	- 19	3	- 253	- 253	0	0	- 253
Subtotaal	0	0	0	1 247	0	- 141	- 75	4	17	- 140	97	- 19	3	- 253	994	0	0	995
Dividenden	0	0	0	- 838	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	- 838	0	0	- 838
Coupon op additionele tier 1-instrumenten	0	0	0	- 28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	- 28	0	0	- 28
Overboeking van reserve naar ingehouden resultaat bij realisatie	0	0	0	- 7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	- 7	0	0	- 7
Uitgifte van additioneel tier-1 instrument opgenomen in eigen vermogen	0	0	0	- 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	- 5	1 000	0	995
Inkoop/verkoop van eigen aandelen	0	0	- 159	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	- 159	0	0	- 159
Totaal wijzigingen	0	0	- 159	371	0	- 141	- 75	4	17	- 140	97	- 19	3	- 253	- 41	1 000	0	959
Saldo aan het einde van het jaar	1 456	5 467	- 163	10 225	0	696	312	33	- 1 321	- 151	142	- 71	- 8	- 369	16 616	2 400	0	19 016
Waarvan gerelateerd aan de toepassing van de vermogensmutatiemethode					0	7	0	1	0	12	0	0	0	20	20			20

De post 'Dividenden' in 2018 bevat:

- het slotdividend van 2 euro per aandeel voor 2017 (in totaal werd 837 miljoen euro afgetrokken van de ingehouden winst in het tweede kwartaal van 2018)
- een interimdividend van 1 euro per aandeel (in totaal 416 miljoen euro), als voorschot op het totale dividend voor 2018 (betaling uitgevoerd op 16 November 2018).

De post 'Dividenden' in 30-06-2019 bevat:

- een slotdividend van 2.50 euro per aandeel voor 2018 (in totaal werd 1 040 miljoen euro worden afgetrokken van de ingehouden winst in het tweede kwartaal van 2019). Het slotdividend werd betaald op 9 mei 2019.

De post "Uitgifte of Terugkoop van additioneel tier-1 instrument opgenomen in eigen vermogen" in 30-06-2019 bevat:

- op 26 februari 2019 heeft KBC Groep NV voor 500 miljoen euro Additional tier 1-effecten geplaatst.
- op 19 maart 2019 werd een call uitgeoefend voor het AT1-instrument dat KBC in 2014 heeft uitgegeven, met een nominaal bedrag van 1.4 miljard euro. Meer informatie vindt u onder 'Eigen vermogen van de aandeelhouders en AT1 instrumenten' (Toelichting 5.10) verderop in dit verslag.

Vereenvoudigd geconsolideerd kasstroomoverzicht

(in miljoenen euro)	1H 2019	1H 2018
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het begin van het boekjaar	34 354	40 413
Nettokasstromen uit of aangewend bij bedrijfsactiviteiten	- 4 877	2 885
Nettokasstromen uit of aangewend bij investeringsactiviteiten	848	2 314
Nettokasstromen uit of aangewend bij financieringsactiviteiten	- 685	578
Gevolgen van wisselkoerswijzigingen op geldmiddelen en kasequivalenten	222	- 400
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van de periode	29 860	45 791

De negatieve nettokasstromen uit of aangewend bij bedrijfsactiviteiten in het eerste halfjaar van 2019 omvatten voornamelijk hogere termijn- en hypotheekleningen, deels gecompenseerd door het gerealiseerde resultaat.

De positieve nettokasstromen uit of aangewend bij bedrijfsactiviteiten in het eerste halfjaar van 2018 omvatten voornamelijk gerealiseerd resultaat en lagere uitstaande schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI (versus jaareinde 2017).

De nettokasstromen uit of aangewend bij investeringsactiviteiten in het eerste halfjaar van 2019 en 2018 omvatten investeringen in schuld papier dat de vervaldag bereikte. Bijkomend omvat het eerste halfjaar van 2019 +439 miljoen euro afkomstig van de overname van het resterende 45% belang in de Tsjechische bouwspaarbank Českomoravská stavební spořitelna (ČMSS) ; de aanschaffingsprijs van 240 miljoen euro wordt meer dan gecompenseerd door de beschikbare geldmiddelen en kasequivalenten op de balans van CMSS).

De nettokasstromen uit financieringsactiviteiten in het eerste halfjaar van 2019 omvatten (voor meer informatie zie 'Eigen vermogen van de aandeelhouders en AT1- instrumenten' (toelichting 5.10) verderop in dit rapport):

- de call door KBC Groep NV van de in 2014 uitgegeven Additional tier 1-instrumenten, voor een nominaal bedrag van 1.4 miljard euro
- de uitgifte van Additional tier 1-instrumenten opgenomen in het eigen vermogen voor 500 miljoen euro.
- de uitbetaling van het slotdividend voor 2018 van 2.50 euro per dividendgerechtigd aandeel (1 040 miljoen euro in totaal).
- de uitgifte van Senior Holdco instrumenten voor 1 500 miljoen euro.

De nettokasstromen uit of aangewend bij financieringsactiviteiten in het eerste halfjaar van 2018 omvat

- de call door KBC Bank van de in januari 2013 uitgegeven contingent capital note (CoCo) van 1 miljard USD en een dividenduitkering van 837 miljoen euro
- maar dat werd meer dan gecompenseerd door de uitgifte van gedekte obligaties voor 750 miljoen euro
- de uitgifte van een groene obligatielening voor 500 miljoen euro en
- de uitgifte van Additional tier 1-instrumenten opgenomen in het eigen vermogen voor 1 miljard euro.

Toelichting bij de grondslagen voor financiële verslaggeving

Verklaring van overeenstemming (toelichting 1.1 in de jaarrekening 2018)

Het verkorte tussentijdse financiële verslag van de KBC-groep over de periode die eindigde op 30 juni 2019 is opgesteld in overeenstemming met IAS 34, 'Tussentijdse financiële verslaggeving'. Het verkorte tussentijdse financiële verslag moet worden gelezen samen met de jaarrekening voor het boekjaar dat eindigde op 31 december 2018, die is opgesteld volgens de International Financial Reporting Standards, zoals goedgekeurd voor toepassing in de EU (*endorsed IFRS*).

De volgende IFRS-normen werden van kracht op 1 januari 2019 en werden toegepast in deze rapportering:

- IFRS 16:
 - In januari 2016 publiceerde de IASB IFRS 16 (Leases), die in werking trad op 1 januari 2019. De nieuwe standaard verandert niet veel aan de boekhoudkundige verwerking van leasing voor leaseverstrekkers en dus zijn de boekhoudkundige gevolgen beperkt voor KBC (omdat KBC voornamelijk optreedt als leaseverstrekker en niet als leasingnemer). De impact van de FTA van IFRS 16 op de common equity ratio is beperkt tot zo'n -6 basispunten.

De volgende IFRS-normen werden gepubliceerd, maar zijn nog niet van kracht in 2019. KBC zal die normen toepassen zodra dat verplicht wordt:

- IFRS 17
 - In mei 2017 publiceerde de IASB IFRS 17 (Verzekeringscontracten), een omvattende nieuwe boekhoudnorm voor verzekeringscontracten die de grondslagen bevat voor opname en waardering, voorstelling en informatieverschaffing. Zodra IFRS 17 van kracht is, zal hij IFRS 4 (Verzekeringscontracten) vervangen, die werd gepubliceerd in 2005. IFRS 17 geldt voor alle types verzekeringscontracten (leven, schade, directe verzekering, herverzekering), ongeacht het type entiteiten waardoor ze worden uitgegeven, en voor bepaalde garanties en financiële instrumenten met discretionaire winstdeling. Daarop zullen enkele uitzonderingen gelden. De algemene doelstelling van IFRS 17 is een boekhoudkundig model voor verzekeringscontracten te bieden dat nuttiger en consistent is voor verzekeraars. In tegenstelling tot de verplichtingen van IFRS 4, die grotendeels gebaseerd zijn op grandfathering van de vroegere lokale grondslagen van de financiële verslaggeving, biedt IFRS 17 een compleet model voor verzekeringscontracten dat alle relevante boekhoudkundige aspecten omvat. De kern van IFRS 17 is het algemene model, aangevuld met een specifieke aanpassing voor contracten met directe winstdeling (de variabelevergoedingsaanpak) en een vereenvoudigde aanpak (de premie-allocatieaanpak) vooral voor contracten met een korte looptijd. IFRS 17 zal gelden voor de verslagperiodes die beginnen op of na 1 januari 2022 (onder voorbehoud van goedkeuring door de EU), en vergelijkende cijfers zijn vereist. Een impactstudie maakt deel uit van het IFRS 17-project dat momenteel loopt in KBC.
- Overige

De IASB heeft enkele beperkte aanpassingen aan bestaande IFRS en IFRIC-normen gepubliceerd. Ze zullen worden toegepast zodra dat verplicht is, maar hun impact wordt momenteel als verwaarloosbaar ingeschat.

Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving (toelichting 1.2 in de jaarrekening 2018)

Een samenvatting van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving wordt gegeven in het jaarverslag van de KBC-groep op 31-12-2018.

- IFRS 16:

Alle leaseovereenkomsten moeten worden geclassificeerd als financiële leasing of operationele leasing. De classificatie uit hoofde van IFRS 16 is gebaseerd op de mate waarin de aan de eigendom van een geleased actief verbonden risico's en voordelen bij de leasinggever of de leasingnemer liggen. Een financiële lease draagt nagenoeg alle aan de eigendom van een actief verbonden risico's en voordelen over. Deze classificatie is cruciaal voor posities als leasinggever; voor posities als leasingnemer, is deze classificatie van minder belang gezien beide classificaties resulteren in een gelijkaardig accounting model op de balans en in de resultatenrekening.

Toelichting bij de segmentinformatie

Rapportering volgens de managementstructuur van de groep (toelichting 2.2 in de jaarrekening 2018)

Voor een beschrijving van de managementstructuur en gerelateerde rapporteringspresentatie verwijzen we naar toelichting 2.1 van de jaarrekening 2018.

(in miljoenen euro)	Divisie België	Divisie Tsjechië	Divisie Internationale Markten	Waarvan: Hongarije	Slowakije	Bulgarije	Ierland	Groeps-center	KBC Groep
1H 2019									
Nettorente-inkomsten	1 245	610	427	126	102	70	130	- 21	2 261
Verzekeringen Niet-leven (voor herverzekering)	205	56	69	23	14	32	0	5	335
Verdiende premies	545	136	155	73	23	60	0	5	840
Technische lasten	- 340	- 80	- 86	- 49	- 9	- 28	0	0	- 505
Verzekeringen Leven (voor herverzekering)	- 49	29	18	4	6	8	0	0	- 2
Verdiende premies	501	117	50	8	21	20	0	0	668
Technische lasten	- 550	- 88	- 32	- 4	- 15	- 12	0	0	- 669
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	12	- 4	- 5	- 1	- 1	- 3	0	- 8	- 5
Dividendinkomsten	49	0	0	0	0	0	0	2	51
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	97	- 37	20	18	- 2	8	- 4	17	97
Netto gerealiseerd resultaat van schuldinstrumenten tegen reële waarde met verwerking via OCI	0	0	1	0	1	0	0	0	2
Nettoprovisie-inkomsten	578	125	146	104	32	12	- 2	- 3	845
Overige netto-inkomsten	95	97	0	1	3	0	- 4	- 1	192
TOTALE OPBRENGSTEN	2 234	875	676	275	155	126	121	- 10	3 775
Exploitatiekosten	- 1 383	- 383	- 472	- 183	- 107	- 76	- 107	- 45	- 2 283
Bijzondere waardeverminderingen	- 114	- 5	1	3	- 11	- 3	12	10	- 109
op financiële activa tegen AC en FVOCI	- 113	- 2	2	3	- 11	- 3	12	10	- 103
op goodwill	0	0	0	0	0	0	0	0	0
op overige	- 2	- 3	- 1	0	0	0	0	0	- 6
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	- 2	9	2	0	0	0	0	0	8
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	734	495	207	94	38	47	26	- 45	1 392
Belastingen	- 170	- 70	- 32	- 15	- 9	- 5	- 3	56	- 217
Nettoresultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RESULTAAT NA BELASTINGEN	564	425	175	79	29	42	22	11	1 175
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	564	425	175	79	29	42	22	11	1 175
1H 2018									
Nettorente-inkomsten	1 291	489	449	120	104	76	148	13	2 242
Verzekeringen Niet-leven (voor herverzekering)	247	51	57	21	12	25	0	9	364
Verdiende premies	524	119	121	53	19	48	0	7	770
Technische lasten	- 277	- 68	- 63	- 33	- 8	- 23	0	2	- 406
Verzekeringen Leven (voor herverzekering)	- 49	29	15	5	6	4	0	0	- 5
Verdiende premies	485	118	49	8	27	13	0	- 1	651
Technische lasten	- 534	- 89	- 34	- 4	- 21	- 9	0	0	- 656
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	- 12	- 5	- 7	- 1	- 1	- 4	0	1	- 23
Dividendinkomsten	50	0	0	0	0	0	0	5	55
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	87	48	42	33	3	6	0	- 27	150
Netto gerealiseerd resultaat van schuldinstrumenten tegen reële waarde met verwerking via OCI	0	0	1	0	0	1	0	8	9
Nettoprovisie-inkomsten	620	131	141	97	28	16	- 1	- 3	889
Overige netto-inkomsten	108	7	16	14	4	- 1	0	- 37	94
TOTALE OPBRENGSTEN	2 342	751	714	288	156	122	148	- 32	3 775
Exploitatiekosten	- 1 384	- 362	- 462	- 183	- 102	- 77	- 100	- 50	- 2 257
Bijzondere waardeverminderingen	- 40	- 16	94	7	0	6	81	20	58
op financiële activa tegen AC en FVOCI	- 40	3	100	7	0	12	81	20	84
op goodwill	0	0	0	0	0	0	0	0	0
op overige	0	- 19	- 6	0	0	- 6	- 1	0	- 26
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	- 5	12	3	0	0	1	0	0	10
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	913	385	349	113	54	52	129	- 62	1 585
Belastingen	- 232	- 69	- 50	- 16	- 12	- 5	- 16	14	- 337
Nettoresultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RESULTAAT NA BELASTINGEN	680	316	299	96	42	47	113	- 48	1 248
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	680	316	299	96	42	47	113	- 48	1 248

Overige toelichtingen

Nettorente-inkomsten (toelichting 3.1 in de jaarrekening 2018)

(in miljoenen euro)	1H 2019	1H 2018	2KW 2019	1KW 2019	2KW 2018
Totaal	2 261	2 242	1 132	1 129	1 117
Rente-inkomsten	3 629	3 394	1 807	1 821	1 712
Rente-inkomsten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet					
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	2 743	2 568	1 383	1 360	1 286
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI	166	198	78	88	97
Afdeckingsderivaten	247	171	128	119	121
Overige activa, niet gewaardeerd tegen reële waarde	35	38	16	19	19
Rente-inkomsten op andere financiële instrumenten					
Financiële activa verplicht aan reële waarde andere dan aangehouden voor handelsdoeleinden	3	4	1	1	2
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	434	416	201	233	187
<i>Waarvan economische afdekkingen</i>	421	403	195	226	180
Overige financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen	0	0	0	0	0
Rentelasten	-1 367	-1 153	- 675	- 692	- 595
Rentelasten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet					
Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	- 671	- 518	- 332	- 340	- 263
Afdeckingsderivaten	- 330	- 266	- 167	- 164	- 164
Overige	- 51	- 60	- 25	- 25	- 31
Rentelasten op andere financiële instrumenten					
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	- 291	- 292	- 139	- 152	- 130
<i>Waarvan economische afdekkingen</i>	- 274	- 277	- 130	- 144	- 124
Financiële verplichtingen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen	- 20	- 13	- 11	- 9	- 7
Nettorentelasten m.b.t. toegezegdpensioenregelingen	- 4	- 3	- 2	- 2	- 1

Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (toelichting 3.3 in de jaarrekening 2018)

Het resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening in het tweede kwartaal van 2019 lag 102 miljoen euro lager dan in het eerste kwartaal van 2019. De daling ten opzichte van het vorige kwartaal is toe te schrijven aan:

- lagere dealingroominkomsten in België en Tsjechië,
- negatieve MTM ALM derivaten in het tweede kwartaal van 2019 tegenover positieve MTM ALM derivaten in het eerste kwartaal van 2019,
- lagere resultaten uit aandelen (verzekeringen).

Tegenover het tweede kwartaal van 2018 ligt het resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening 57 miljoen euro lager in tweede kwartaal 2019. Dat is grotendeels te verklaren door:

- lagere dealingroominkomsten in Tsjechië en in België,
- lagere netto resultaten uit aandelen (verzekeringen)

Slechts gedeeltelijk gecompenseerd door:

- minder negatieve marktwaardeaanpassingen in het tweede kwartaal van 2019

Het resultaat uit financiële instrumenten met verwerking van waardeverminderingen in de winst- en verliesrekening in de eerste jaarhelft van 2019 ligt 54 miljoen euro lager in vergelijking met de eerste jaarhelft van 2018, wat grotendeels te verklaren is door :

- Lagere dealingroominkomsten (lagere dealingroominkomsten in Tsjechië, deels gecompenseerd door hogere dealingroominkomsten in België)
- Slechts gedeeltelijk gecompenseerd door minder negatieve marktwaardeaanpassingen in 1H 2019

Nettoprovisie-inkomsten (toelichting 3.5 in de jaarrekening 2018)

(in miljoenen euro)	1H 2019	1H 2018	2KW 2019	1KW 2019	2KW 2018
Totaal	845	889	435	410	438
Ontvangen provisies	1 203	1 247	616	588	600
Betaalde provisies	- 358	- 359	- 180	- 178	- 161
Indeling naar type					
Vermogensbeheerdiensten	534	580	270	264	281
<i>Ontvangen provisies</i>	562	607	285	277	295
<i>Betaalde provisies</i>	- 28	- 27	- 14	- 13	- 14
Bankdiensten	449	439	230	219	223
<i>Ontvangen provisies</i>	609	606	315	294	288
<i>Betaalde provisies</i>	- 160	- 167	- 85	- 76	- 65
Distributie	- 138	- 130	- 65	- 73	- 66
<i>Ontvangen provisies</i>	32	34	16	16	17
<i>Betaalde provisies</i>	- 170	- 164	- 82	- 89	- 83

Overige netto-inkomsten (toelichting 3.6 in de jaarrekening 2018)

(in miljoenen euro)	1H 2019	1H 2018	2KW 2019	1KW 2019	2KW 2018
Totaal	192	94	133	59	23
Waarvan meer- of minderwaarden als gevolg van					
verkoop van financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	4	11	0	3	11
terugkoop van financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	0	0	0	0	0
andere, waaronder:	188	83	133	55	12
inkomsten uit (voornamelijk operationele) leasingactiviteiten, KBC Lease-groep	39	35	20	19	17
inkomsten van Groep VAB	22	30	11	11	15
éénmalig effect 55% aandeel in CMSS	82	0	82	0	0
vereffening juridische dossiers	6	- 20	0	6	- 38

Notes :

- Eenmalig effect 55% aandeel in ČMSS: bevat de 82 miljoen eenmalige winst in Tsjechië als gevolg van de herwaardering van het KBC-belang van 55% in ČMSS, gerelateerd aan de verwerving in 2KW 2019 van het resterende belang van 45% (meer informatie vindt u in toelichting 6.6 verderop in dit verslag).
- vereffening van oude juridische dossiers, is gerelateerd aan Tsjechië (6 miljoen euro in het eerste kwartaal 2019), België (18 miljoen euro in het eerste kwartaal van 2018) en Groepscenter (38 miljoen euro in het tweede kwartaal van 2018).

Verzekeringsresultaten (toelichting 3.7.1 in de jaarrekening 2018)

(in miljoenen euro)	Leven	Niet-leven	Niet-technische rekening	Totaal
1H 2019				
Verdiende verzekeringspremies vóór herverzekering	668	851	0	1 519
Verzekeringstechnische lasten vóór herverzekering	- 669	- 506	0	- 1 176
Nettoprovisie-inkomsten	- 13	- 163	0	- 176
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	- 1	- 4	0	- 5
Algemene beheerskosten	- 82	- 127	- 1	- 211
Interne schaderegelingskosten	- 4	- 30	0	- 35
Indirecte acquisitiekosten	- 15	- 35	0	- 51
Administratiekosten	- 63	- 61	0	- 124
Beheerskosten voor beleggingen	0	0	- 1	- 1
Technisch resultaat	- 98	50	- 1	- 49
Beleggingsopbrengsten (*)	249	43	23	315
Technisch-financieel resultaat	151	94	21	266
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	–	–	–	2
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	151	94	23	268
Belastingen	–	–	–	- 47
RESULTAAT NA BELASTINGEN	–	–	–	221
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	–	–	–	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	–	–	–	221
1H 2018				
Verdiende verzekeringspremies vóór herverzekering	652	780	0	1 432
Verzekeringstechnische lasten vóór herverzekering	- 657	- 406	0	- 1 063
Nettoprovisie-inkomsten	- 11	- 151	0	- 162
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	0	- 23	0	- 23
Algemene beheerskosten	- 82	- 125	- 1	- 209
Interne schaderegelingskosten	- 4	- 29	0	- 33
Indirecte acquisitiekosten	- 17	- 37	0	- 54
Administratiekosten	- 61	- 59	0	- 120
Beheerskosten voor beleggingen	0	0	- 1	- 1
Technisch resultaat	- 99	75	- 1	- 25
Beleggingsopbrengsten	287	41	27	355
Technisch-financieel resultaat	188	116	25	330
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	–	–	2	2
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	188	116	27	332
Belastingen	–	–	–	- 75
RESULTAAT NA BELASTINGEN	–	–	–	257
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	–	–	–	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	–	–	–	257

(*) Eerste jaarhelft 2019 bestaat uit (in miljoenen euro): Nettorente-inkomsten (232), Netto dividendinkomsten (31), Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (53), Netto gerealiseerd resultaat van schuldinstrumenten tegen reële waarde met verwerking via OCI (1), Overige netto-inkomsten (0) en bijzondere waardeverminderingen (-2). De niet-technische rekening omvat de resultaten van ondernemingen die geen verzekeringsinstelling zijn, zoals VAB en ADD.

Opmerking: cijfers m.b.t. de verdiende premies bevatten niet de beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling, die ruwweg overeenkomen met de 'unit-linked' producten. De cijfers zijn vóór eliminatie van transacties tussen de bank- en verzekeringsentiteiten van de groep (meer informatie vindt u in het jaarverslag over 2018).

In de eerste jaarhelft 2019 werd het technische resultaat schadeverzekeringen negatief beïnvloed door:

- de stormen in België en Tsjechië (voor belastingen en voor invloed van herverzekering in het eerste kwartaal 2019 voor een bedrag van ongeveer -41 miljoen euro en in het tweede kwartaal 2019 voor een bedrag van ongeveer -19 miljoen euro; de netto impact in de eerste jaarhelft na invloed van herverzekering bedraagt -50 miljoen euro).
- grote brandschaden in België in het eerste kwartaal 2019 voor ongeveer -23 miljoen euro (voor belastingen en voor invloed van herverzekering)
- herinschatting van schadevoorzieningen in het tweede kwartaal 2019 voor een bedrag van -16 miljoen euro.

Exploitatiekosten – winst-en-verliesrekening (toelichting 3.8 in de jaarrekening 2018)

De exploitatiekosten voor het tweede kwartaal 2019 bevatten 30 miljoen euro gerelateerd aan banken- en verzekeringsheffingen (382 miljoen euro in 1KW 2019, 24 miljoen euro in 2KW 2018, 413 miljoen euro in 1H 2019 en 395 miljoen euro in 1H2018). Het gevolg van de toepassing van IFRIC 21 (Heffingen) is dat bepaalde heffingen op voorhand geboekt worden in het eerste kwartaal van het jaar.

Bijzondere waardeverminderingen – winst-en-verliesrekening (toelichting 3.10 in de jaarrekening 2018)

(in miljoenen euro)	1H 2019	1H 2018	2KW	1KW	2KW
Totaal	- 109	58	- 40	- 69	1
Bijzondere waardeverminderingen op fin. activa tegen geamortiseerde kostprijs en reële waarde via OCI	- 103	84	- 36	- 67	21
Waarvan bijzondere waardeverminderingen op fin. activa tegen geamortiseerde kostprijs	- 103	82	- 35	- 68	19
Per product					
Leningen en voorschotten	- 95	68	- 33	- 62	21
Schuldpapier	- 1	0	0	- 1	0
Verbintenissen en financiële garanties buiten balans	- 7	13	- 3	- 5	- 2
Per type					
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	- 17	- 11	- 15	- 2	- 8
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	- 4	49	- 11	8	15
Categorie 3 (non-performing; ECL over resterende looptijd)	- 88	43	- 18	- 70	10
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid	6	0	9	- 3	2
Waarvan bijzondere waardeverminderingen op fin. activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI	0	2	0	0	2
Schuldpapier	0	2	0	0	2
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	- 1	2	0	- 1	2
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	1	0	0	1	1
Categorie 3 (non-performing; ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op goodwill	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op overige	- 6	- 26	- 4	- 1	- 20
Immateriële vaste activa (zonder goodwill)	- 3	0	- 3	0	0
Materiële vaste activa, inclusief vastgoedbeleggingen	- 1	- 26	- 1	0	- 20
Geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0	0	0	0
Overige	- 1	1	0	- 1	1

De stijging van categorie 3 in de eerste jaarhelft 2019 betreft voornamelijk bijzondere waardeverminderingen in België gerelateerd aan een aantal bedrijfsdossiers.

Belastingen – winst-en-verliesrekening (toelichting 3.12 in de jaarrekening 2018)

Eenmalige winst in de inkomstenbelasting in het tweede kwartaal van 2019: een positieve impact van 34m in de inkomstenbelasting is gekoppeld aan het nieuwe hedgingbeleid van FX-deelnemingen:

- Het nieuwe beleid is erop gericht de kapitaalratio van de groep te stabiliseren, waarbij het afdekkingsbedrag de gevoeligheid van het beschikbare kapitaal (teller van de CET1-ratio) en de risicogewogen activa (noemer van de CET1-ratio) voor FX-schokken in relatieve termen synchroniseert.
- In het vroegere beleid was het doel om het eigen vermogen van de moedermaatschappij te stabiliseren.

Als gevolg van dit nieuwe dekkingsbeleid is een substantieel deel van de bestaande afdekkingen beëindigd. Hoewel het FX-resultaat op de beëindiging van deze afdekkingen in niet-gerealiseerde resultaten blijft, wordt het effect van de inkomstenbelasting opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Financiële instrumenten, opdeling volgens portefeuille en product (toelichting 4.1 in de jaarrekening 2018)

(in miljoenen euro)	Tegen gearmor- tiseerde kostprijs (AC)	Tegen reële waarde via OCI (FVOCI)	Verplicht tegen reële waarde (niet trading) (MFVPL excl HFT)	Aangehouden voor handels- doeleinden (HFT)	Gewaardeerd tegen reële waarde (FVO)	Afdekkings- derivaten	Totaal	Totaal excl. CMSS
FINANCIËLE ACTIVA, 30-06-2019								
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsonder-nemingen, excl. reverse repo's	5 319	0	0	1	0	0	5 320	5 320
Leningen en voorschotten aan klanten, excl. reverse repo's	154 084	0	85	0	0	0	154 169	149 598
Handelsvorderingen	1 991	0	0	0	0	0	1 991	1 991
Afbetalingskredieten	5 499	0	0	0	0	0	5 499	4 519
Hypotheekleningen	66 047	0	72	0	0	0	66 120	62 552
Termijnkredieten	68 493	0	12	0	0	0	68 505	68 484
Financiële leasing	5 823	0	0	0	0	0	5 823	5 823
Voorschotten in rekening-courant	5 384	0	0	0	0	0	5 384	5 384
Overige	847	0	0	0	0	0	847	845
Reverse repo's	28 069	0	0	164	0	0	28 233	28 233
Met kredietinstell. & beleggingsondernemingen	27 428	0	0	164	0	0	27 592	27 592
Met klanten	641	0	0	0	0	0	641	641
Aandelen	0	256	1 297	913	0	0	2 465	2 465
Beleggingscontracten, verzekeringen	0	0	14 319	0	0	0	14 319	14 319
Schuldpapier	41 399	18 676	105	1 101	0	0	61 281	61 013
Van publiekrechtelijke emittenten	35 858	12 130	0	986	0	0	48 975	48 707
Van kredietinstell. & beleggingsondernemingen	3 431	2 772	0	25	0	0	6 227	6 227
Van ondernemingen	2 111	3 773	105	89	0	0	6 079	6 079
Derivaten	0	0	0	5 270	0	182	5 453	5 453
Overige	790	0	0	12	0	0	802	802
Totaal	229 663	18 931	15 806	7 460	0	182	272 041	267 203
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2018								
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsonder-nemingen, excl. reverse repo's	5 069	0	0	0	0	0	5 070	
Leningen en voorschotten aan klanten, exclusief reverse repo's	146 954	0	85	0	13	0	147 052	
Handelsvorderingen	4 197	0	0	0	0	0	4 197	
Afbetalingskredieten	4 520	0	0	0	0	0	4 520	
Hypotheekleningen	60 766	0	71	0	0	0	60 837	
Termijnkredieten	65 717	0	14	0	13	0	65 744	
Financiële leasing	5 618	0	0	0	0	0	5 618	
Voorschotten in rekening-courant	5 527	0	0	0	0	0	5 527	
Overige	609	0	0	0	0	0	609	
Reverse repo's	21 133	0	0	0	0	0	21 134	
Met kredietinstel. & beleggingsondernemingen	20 976	0	0	0	0	0	20 977	
Met klanten	157	0	0	0	0	0	157	
Aandelen	0	258	1 249	763	0	0	2 271	
Beleggingscontracten, verzekeringen	0	0	13 837	0	0	0	13 837	
Schuldpapier	41 649	18 020	54	714	0	0	60 437	
Van publiekrechtelijke emittenten	35 710	12 025	0	557	0	0	48 292	
Van kredietinstel. & beleggingsondernemingen	3 032	2 579	0	76	0	0	5 687	
Van ondernemingen	2 907	3 417	54	81	0	0	6 458	
Derivaten	0	0	0	4 942	0	183	5 124	
Overige	1 986	0	0	6	0	0	1 992	
Totaal	216 792	18 279	15 224	6 426	13	183	256 916	

(in miljoenen euro)	Tegen geamortiseerde kostprijs (AC)	Aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT)	Gewaardeerd tegen reële waarde (FVO)	Afdekkingsderivaten	Totaal	Totaal excl. CMSS
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 30-06-2019						
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, excl. repo's	22 153	0	0	-	22 153	22 153
Deposito's van klanten en schuld papier, excl. repo's	196 436	305	2 397	-	199 138	193 746
Zichtdeposito's	82 379	0	0	-	82 379	82 379
Termijndeposito's	15 830	122	246	-	16 198	16 198
Sparrekeningen	67 934	0	0	-	67 934	62 542
Deposito's van bijzondere aard	2 497	0	0	-	2 497	2 497
Overige deposito's	537	0	0	-	537	536
Depositocertificaten	9 634	0	8	-	9 642	9 642
Kasbons	1 303	0	0	-	1 303	1 303
Niet-converteerbare obligaties	13 929	183	1 949	-	16 061	16 061
Niet-converteerbare achtergestelde schulden	2 394	0	194	-	2 588	2 588
Repo's	3 604	18	0	-	3 623	3 623
Met kredietinstel. & beleggingsondernemingen	2 593	0	0	-	2 594	2 594
Met klanten	1 011	18	0	-	1 029	1 029
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	0	-	13 381	-	13 381	13 381
Derivaten	-	5 163	0	1 198	6 361	6 361
Baisseposities	-	1 083	0	-	1 083	1 083
In aandelen	-	20	0	-	20	20
In schuld papier	-	1 064	0	-	1 064	1 064
Overige	2 366	0	0	-	2 366	2 327
Totaal	224 559	6 571	15 779	1 198	248 106	242 675
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2018						
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, excl. repo's	23 684	0	0	-	23 684	
Deposito's van klanten en schuld papier, excl. repo's	192 004	226	2 061	-	194 291	
Zichtdeposito's	79 893	0	0	-	79 893	
Termijndeposito's	16 499	49	296	-	16 844	
Sparrekeningen	60 067	0	0	-	60 067	
Deposito's van bijzondere aard	2 629	0	0	-	2 629	
Overige deposito's	211	0	0	-	211	
Depositocertificaten	15 575	0	8	-	15 583	
Kasbons	1 700	0	0	-	1 700	
Niet-converteerbare obligaties	13 029	176	1 572	-	14 777	
Niet-converteerbare achtergestelde schulden	2 402	0	186	-	2 588	
Repo's	1 001	0	0	-	1 001	
Met kredietinstel. & beleggingsondernemingen	932	0	0	-	932	
Met klanten	69	0	0	-	69	
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	0	-	12 949	-	12 949	
Derivaten	-	4 673	0	1 111	5 784	
Baisseposities	-	935	0	-	935	
In aandelen	-	16	0	-	16	
In schuld papier	-	919	0	-	919	
Overige	3 982	0	0	-	3 983	
Totaal	220 671	5 834	15 010	1 111	242 626	

Op 24 juni sloot KBC Bank Ierland de op 12 april aangekondigde transactie af waarbij ze haar bestaande bedrijfskredieten-portefeuille van ongeveer 260 miljoen euro verkoopt aan de Bank of Ireland.

De impact van de verwerving van de resterende aandelen in ČMSS vindt u in de pro forma kolom 'totaal exclusief ČMSS', waarbij inzicht wordt gegeven in de wijzigingen in de financiële instrumenten (exclusief de verwerving van ČMSS). Meer informatie vindt u in toelichting 6.6.

In de loop van 2KW 2019 werd de boekhoudkundige verwerking van factoring opnieuw beoordeeld in overeenstemming met IFRS en een wijziging werd uitgevoerd op 30 juni 2019, met als gevolg een vermindering van 834 miljoen euro van handelsvorderingen en termijndeposito's en een herclassificatie van handelsvorderingen naar termijnkredieten met zich meebracht voor een bedrag van 1 683 miljoen euro.

Financiële activa waarvoor bijzondere waardeverminderingen zijn geboekt (toelichting 4.2.1 in de jaarrekening 2018)

	30-06-2019			31-12-2018		
(in miljoenen euro)	Boekwaarde voor bijzondere waarde- verminderingen	Bijzondere waarde- verminderingen	Boekwaarde na bijzondere waarde- verminderingen	Boekwaarde voor bijzondere waarde- verminderingen	Bijzondere waarde- verminderingen	Boekwaarde na bijzondere waarde- verminderingen
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS						
Leningen en voorschotten	190 509	- 3 036	187 473	176 680	- 3 523	173 157
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	166 956	- 126	166 831	153 081	- 113	152 969
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd) (*)	17 692	- 306	17 386	16 983	- 305	16 678
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	5 725	- 2 572	3 154	6 461	- 3 062	3 399
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	135	- 32	102	154	- 42	112
Schuldpapier	41 411	- 12	41 399	41 660	- 11	41 649
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	41 333	- 4	41 329	41 409	- 5	41 405
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	71	- 2	69	244	- 1	243
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	7	- 6	2	7	- 6	2
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0	0	0	0
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE MET VERWERKING VAN WAARDEVERANDERINGEN IN OCI						
Schuldpapier	18 681	- 6	18 676	18 026	- 6	18 020
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	18 542	- 5	18 537	17 585	- 4	17 581
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	139	- 1	138	441	- 2	439
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0	0	0	0

(*) Een groot deel van de daling van bijzondere waardeverminderingen houdt verband met de boekhoudkundige afschrijving van bepaalde *legacy* leningen waarvoor volledige voorzieningen zijn getroffen (0.6 miljard euro in 1H 2019) voornamelijk in Ierland.

Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – waarderingshiërarchie (toelichting 4.5 in de jaarrekening 2018)

Voor meer uitleg over hoe KBC (i) de reële waarde en de waarderingshiërarchie en (ii) niveau 3 waardering definieert en bepaalt, wordt verwezen naar toelichtingen 4.4 tot en met 4.7 in de jaarrekening 2018.

(in miljoenen euro)	30-06-2019				31-12-2018			
Waarderingshiërarchie	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE								
Verplicht tegen reële waarde, niet aangehouden voor handelsdoeleinden	15 178	462	166	15 806	14 645	423	156	15 224
Aangehouden voor handelsdoeleinden	1 530	4 754	1 176	7 460	1 018	4 412	996	6 426
Bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVO)	0	0	0	0	0	13	0	13
Tegen reële waarde via OCI	14 638	3 763	531	18 931	13 773	4 066	441	18 280
Afdekkingsderivaten	0	182	0	182	0	183	0	183
Totaal	31 345	9 160	1 873	42 379	29 436	9 096	1 593	40 125
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE								
Aangehouden voor handelsdoeleinden	1 053	3 600	1 917	6 571	831	3 457	1 545	5 834
Gewaardeerd tegen reële waarde	13 350	822	1 606	15 779	12 931	856	1 223	15 010
Afdekkingsderivaten	0	1 198	0	1 198	0	1 111	0	1 111
Totaal	14 403	5 620	3 524	23 547	13 763	5 424	2 768	21 955

Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – overdrachten tussen niveau 1 en 2 (toelichting 4.6 in de jaarrekening 2018)

In de eerste 6 maanden van 2019 herklasseerde KBC voor 50 miljoen euro aan financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde van niveau 1 naar niveau 2. KBC herklasseerde ook voor 730 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 2 naar niveau 1. Het grootste deel van die herklasseringen gebeurde wegens een optimalisatie in de niveauclassificatiemethodologie.

Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – focus op niveau 3 (toelichting 4.7 in de jaarrekening 2018)

In de eerste 6 maanden van 2019 waren er de volgende belangrijke bewegingen met betrekking tot financiële instrumenten geklasseerd in niveau 3 van de waarderingshiërarchie:

- In de categorie Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden stijgt de reële waarde van derivaten met 254 miljoen euro, voornamelijk door reëlewaardeveranderingen en nieuwe transacties, deels gecompenseerd door instrumenten die op verval dag kwamen. De reële waarde van schuldinstrumenten daalde met 73 miljoen euro door verkopen.
- In de categorie Financiële activa tegen reële waarde via OCI steeg de reële waarde van de schuldinstrumenten met 82 miljoen euro voornamelijk door nieuwe posities.
- In de categorie Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden steeg de reële waarde van derivaten met 365 miljoen euro, voornamelijk reëlewaardeveranderingen en door nieuwe transacties, deels gecompenseerd door instrumenten die op verval dag kwamen.
- In de categorie Financiële verplichtingen aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening steeg de reële waarde van schuldinstrumenten met 383 miljoen euro, voornamelijk door nieuwe uitgiftes en reëlewaardeveranderingen.

Eigen vermogen van de aandeelhouders en AT1 instrumenten (toelichting 5.10 in de jaarrekening 2018)

In aantal	30-06-2019	31-12-2018
Gewone aandelen	416 155 676	416 155 676
Waarvan gewone aandelen die de houder recht geven op een dividenduitkering	416 155 676	416 155 676
Waarvan eigen aandelen	42 285	50 284
Overige informatie		
Fractiewaarde per aandeel (in euro)	3,51	3,51
Aantal uitgegeven maar niet-volgestorte aandelen	0	0

De gewone aandelen van KBC Groep NV hebben geen nominale waarde en worden genoteerd op NYSE Euronext (Brussels).

De eigen aandelen hebben bijna volledig betrekking op aandelen KBC Groep die dienen als dekking voor uitstaande derivaten op indexen/ aandelenkorven waarin aandelen van KBC Groep zijn opgenomen.

Op 17 april 2018 heeft KBC Groep NV voor 1 miljard euro aan Additional tier 1-effecten geplaatst en op 26 februari 2019 heeft KBC Groep NV voor 500 miljoen euro aan Additional tier 1-effecten geplaatst. Beide transacties hebben geen impact op het aantal gewone aandelen. Deze voornoemde twee emissies zijn uitgegeven met het oog op de call van de AT1-effecten die werden uitgegeven in 2014, goed voor 1.4 miljard euro. Deze call werd uitgeoefend op 19 maart 2019.

Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring (toelichting 6.6 in de jaarrekening 2018)

In de eerste jaarhelft van 2019 :

Op 31 mei 2019 heeft ČSOB (het 45%-belang in ČMSS van Bausparkasse Schwäbisch Hall (BSH) verworven voor een totale vergoeding van 240 miljoen euro. Ten gevolge daarvan wordt ČMSS nu integraal geconsolideerd (voorheen vermogensmutatie).

De impact van de verwerving van de resterende 45% in ČMSS is opgenomen in de geconsolideerde cijfers in dit verslag:

- Vanaf juni 2019 worden de resultaten van ČMSS volledig geconsolideerd in elke lijn van de winst- en verliesrekening (voorheen, dus ook in april en mei 2019, werden de resultaten van ČMSS geboekt aan 55% in de lijn 'Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint-ventures').
- De eenmalige winst van 82 miljoen euro gerelateerd aan de herwaardering van het bestaande aandeel van 55% werd geboekt in 'Overige Netto-inkomsten'.
- Op de balans wordt ČMSS ook volledig geconsolideerd vanaf juni 2019 (voorheen in de rubriek 'Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures', in overeenstemming met de vermogensmutatiemethode).
- De impact van de verwerving op de financiële instrumenten wordt weergegeven in toelichting 4.1. Deze toelichting bevat een extra pro forma 'Totaal exclusief ČMSS' kolom, die inzicht geeft in de wijzigingen financiële instrumenten (exclusief de verwerving van ČMSS).
- KBC heeft goodwill erkent voor een bedrag van 164 miljoen euro in de geconsolideerde financiële staten.
- De transactie heeft een impact van -0,30 procentpunten op de CET1-ratio van KBC Groep.
- De onderstaande tabel geeft de reële waarde weer van de belangrijkste financiële instrumenten betrokken bij de verwerving van ČMSS, evenals de bijdrage van ČMSS tot de groeps winst-en-verliesrekening van het tweede kwartaal 2019.

in miljoenen euro	30-06-2019
Aankoop of verkoop	Aankoop
Percentage aandelen gekocht (+) of verkocht (-) in het betrokken jaar	ČMSS 45%
Totaal percentage aandelen aan het einde van het betrokken jaar	100%
Betreft divisie/segment	Tsjechië
Datum sluiting transactie, maand en jaar	Mei 2019
Resultaten van betreffende maatschappij opgenomen in resultaat van de groep vanaf:	01-06-2019
Aankoopprijs of verkoopprijs	240
Kasstroom voor de aankoop van bedrijven min aangekochte of verkochte geldmiddelen en kasequivalenten	439
Geboekte bedragen voor gekochte activa en veronderstelde passiva - voor de reële waarde op 31 mei 2019	
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken	729
Financiële activa	4 959
Amortised cost	4 855
Fair value through OCI	103
Afdekkingsderivaten	0
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte posities bij reëlewaardeafdekking van het renterisico van een portefeuille	15
Belastingvorderingen	4
Materiële vaste activa	20
Goodwill en andere immateriële vaste activa	42
Overige activa	7
waarvan geldmiddelen en kasequivalenten (inbegrepen in bovenstaande activa)	729
Financiële verplichtingen	5 384
Gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	5 362
Afdekkingsderivaten	22
Belastingverplichtingen	10
Voorzieningen voor risico's en kosten	1
Overige verplichtingen	33
waarvan: geldmiddelen en kasequivalenten (inbegrepen in bovenstaande verplichtingen)	50

(in miljoenen euro)	2KW 2019
Nettorente-inkomsten	7
Rente-inkomsten	14
Rentelasten	- 7
Dividendinkomsten	0
Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	0
Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI	0
Nettoprovisie-inkomsten	2
Provisie-inkomsten	3
Provisielasten	- 1
Overige netto-inkomsten	82
TOTALE OPBRENGSTEN	91
Exploitatiekosten	- 5
Personeelskosten	- 2
Algemene beheerskosten	- 1
Afschrijvingen vaste activa	- 1
Bijzondere waardeverminderingen	- 1
op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via OCI	- 1
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	4
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	90
Belastingen	- 1
RESULTAAT NA BELASTINGEN	89
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	89

In 2018 (beide in het eerste kwartaal) :

- Juridische fusie van United Bulgarian Bank (UBB) en CIBANK (geen geconsolideerde invloed).
- Overname van het belang van 40% van MetLife in UBB-MetLife Life Insurance Company AD, een joint venture voor levensverzekeringen tussen United Bulgarian Bank en MetLife ('UBB-MetLife'). De financiële impact ervan is verwaarloosbaar voor KBC. Wijziging consolidatiemethode van vermogensmutatiemethode naar integrale consolidatie.

Gebeurtenissen na balansdatum (toelichting 6.8 in de jaarrekening 2018)

Belangrijke *non-adjusting* gebeurtenissen tussen de balansdatum (30 juni 2019) en de publicatie van dit rapport (8 augustus 2019):

De Raad van Bestuur van KBC Groep NV heeft op 7 augustus 2019 besloten om een interimdividend toe te kennen van 1 euro per aandeel (416 miljoen euro in totaal), betaalbaar op 15 november 2018.

**VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE RAAD VAN BESTUUR VAN KBC GROEP NV
OMTRENT DE BEOORDELING VAN DE TUSSENTIJDSE VERKORTE GECONSOLIDEERDE
FINANCIËLE STATEN VOOR DE PERIODE VAN ZES MAANDEN AFGESLOTEN PER
30 JUNI 2019**

Inleiding

Wij hebben een beoordeling uitgevoerd van de in bijlage opgenomen tussentijdse geconsolideerde balans van KBC Groep NV en haar dochtervennootschappen (samen "de Groep") op 30 juni 2019 en de daarbij horende tussentijdse geconsolideerde winst- en verliesrekening, het vereenvoudigd geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over de periode van zes maanden afgesloten op die datum, de geconsolideerde vermogensmutaties en het vereenvoudigd geconsolideerd kasstroomoverzicht over de periode van zes maanden afgesloten op die datum, evenals van de toelichtingen, bevattende de grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, gezamenlijk de "Tussentijdse Verkorte Geconsolideerde Financiële Staten".

Deze staten tonen een geconsolideerd balanstotaal van EUR 289.548 miljoen en een geconsolideerde winst (aandeel van de Groep) voor de periode van zes maanden afgesloten op deze datum van EUR 1.175 miljoen.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en presenteren van deze Tussentijdse Verkorte Geconsolideerde Financiële Staten in overeenstemming met International Financial Reporting Standard IAS 34 *Tussentijdse Financiële Verslaggeving* ("IAS 34") zoals goedgekeurd door de Europese Unie. Het is onze verantwoordelijkheid om een besluit te formuleren over deze Tussentijdse Verkorte Geconsolideerde Financiële Staten op basis van onze beoordeling.

Omvang van de beoordeling

Wij hebben onze beoordeling uitgevoerd overeenkomstig de "International Standard on Review Engagements 2410 – Review of Interim Financial Information Performed by the Independent Auditor of the Entity". Een beoordeling van tussentijdse financiële informatie bestaat uit het verzoeken om inlichtingen aan hoofdzakelijk financiële en boekhoudkundige verantwoordelijken, en het toepassen van analytische en andere procedures van beoordeling. De reikwijdte van een beoordeling is substantieel kleiner dan een controle uitgevoerd volgens "International Standards on Auditing" en laat ons bijgevolg niet toe om met zekerheid te stellen dat we kennis hebben van alle belangrijke gegevens die zouden geïdentificeerd zijn indien we een volkomen controle zouden hebben uitgevoerd. Wij brengen dan ook geen controle-oordeel tot uitdrukking.

PwC Bedrijfsrevisoren cvba - PwC Réviseurs d'Entreprises scrl - Financial Assurance Services
Maatschappelijke zetel/Siège social: Woluwe Garden, Woluwedal 18, B-1932 Sint-Stevens-Woluwe
T: +32 (0)2 710 4211, F: +32 (0)2 710 4299, www.pwc.com
BTW/TVA BE 0429.501.944 / RPR Brussel - RPM Bruxelles / ING BE43 3101 3811 9501 - BIC BBRUBEBB /
BELFIUS BE92 0689 0408 8123 - BIC GKCC BEBB

Besluit

Op basis van onze beoordeling is niets onder onze aandacht gekomen dat ons doet aannemen dat de bijgaande Tussentijdse Verkorte Geconsolideerde Financiële Staten, in alle van materieel belang zijnde opzichten niet opgesteld zouden zijn in overeenstemming met IAS 34 zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Sint-Stevens-Woluwe, 7 augustus 2019

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren cvba
vertegenwoordigd door

A blue ink signature of Roland Jeanquart, consisting of a large, stylized 'R' and 'J' intertwined.

Roland Jeanquart
Bedrijfsrevisor

A blue ink signature of Tom Meuleman, consisting of a large, stylized 'T' and 'M' intertwined.

Tom Meuleman
Bedrijfsrevisor

Additionele Informatie 2KW 2019 en 1H 2019

Dit deel werd niet nagezien door de Commissaris

Details van ratio's en termen

Common equity ratio

Een risicogewogen maatstaf van de solvabiliteit van de groep, gebaseerd op het kernkapitaal (*common equity tier 1-kapitaal*).

Berekening	Verwijzing	1H 2019	2018	1H 2018
Gedetailleerde berekening in het hoofdstuk 'Solvency' in het Engelstalig 'quarterly report'. De hier vermelde ratio is gebaseerd op de Deense compromismethode.				
Fully loaded		15,6%	16,0%	15,8%

Er werd geen rekening gehouden met de winst voor het eerste halfjaar 2019. Wanneer het nettoresultaat van het eerste halfjaar, rekening houdend met de FY 2018 dividenduitbetalingsratio van 59% (dividend + AT1 coupon) wordt ingeteld, is de ratio 15,9% (zie 'Solvency' sectie in het Engelstalig 'quarterly report').

Dekkingsratio

Geeft weer welk deel van de impaired kredieten (definitie: zie Impaired kredieten) gedekt is door waardeverminderingen. Waar van toepassing, kunnen teller en noemer in de formule worden beperkt tot de impaired kredieten met meer dan 90 dagen achterstalligheid.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	1H 2019	2018	1H 2018
Specifieke waardeverminderingen op kredieten	'Credit risk loan portfolio overview', tabel in de Credit risk sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	2 714	3 203	4 403
/				
Uitstaande impaired kredieten	'Credit risk loan portfolio overview', tabel in de Credit risk sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	6 437	7 151	9 175
= (A) / (B)		42,2%	44,8%	48,0%

Vanaf 1kw 2018 is er een definitie-aanpassing uitgevoerd (zie 'Credit risk' sectie in het Engelstalig 'quarterly report').

Eigen vermogen van de aandeelhouders per aandeel

Weerspiegelt de boekwaarde van een KBC-aandeel, m.a.w. de waarde in euro die elk aandeel vertegenwoordigt in het eigen vermogen van de aandeelhouders van KBC.

Berekening (in miljoenen euro of aantallen)	Verwijzing	1H 2019	2018	1H 2018
Eigen vermogen van de aandeelhouders (A)	Geconsolideerde balans	17 799	17 233	16 616
/				
Aantal gewone aandelen min eigen aandelen (per einde periode) (B)	Toelichting 5.10	416,1	416,1	416,2
= (A) / (B) (in euro)		42,77	41,42	39,93

Gecombineerde ratio (schadeverzekeringen)

Geeft een inzicht in de technische winstgevendheid (d.w.z. onder meer abstractie makend van beleggingsresultaten) van de schadeverzekeringsactiviteiten, meer bepaald in welke mate de verzekeringspremies voldoen om de schade-uitkeringen en kosten te dekken. De gecombineerde ratio houdt rekening met afgestane herverzekering.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	1H 2019	2018	1H 2018
Verzekeringstechnische lasten, inclusief interne schaderegelingskosten (A)	Toelichting 3.7.1	519	878	436
/				
Verdiende verzekeringspremies (B)	Toelichting 3.7.1	828	1 553	756
+				
Bedrijfskosten (C)	Toelichting 3.7.1	269	505	256
/				
Geboekte verzekeringspremies (D)	Toelichting 3.7.1	931	1 597	858
= (A/B)+(C/D)		91,6%	88,2%	87,6%

Impaired kredieten ratio

Deze ratio geeft het aandeel van *impaired* kredieten in de kredietportefeuille (definitie: zie Kredietportefeuille), en dus een idee van de kredietwaardigheid van die portefeuille. *Impaired loans* zijn leningen waarvoor het onwaarschijnlijk is dat de volledige contractuele hoofdsom en interesten worden (terug)betaald. Het gaat om de leningen met KBC-defaultstatus PD 10, PD 11 en PD 12, wat overeenkomt met de definitie van *non-performing* zoals gebruikt door de Europese Bankautoriteit (EBA). Waar van toepassing, kunnen teller en noemer in de formule worden beperkt tot de impaired kredieten met meer dan 90 dagen achterstalligheid.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	1H 2019	2018	1H 2018
Uitstaand bedrag van impaired kredieten (A)	'Credit risk loan portfolio overview', tabel in de Credit risk sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	6 437	7 151	9 175
/				
Totale uitstaande kredietportefeuille (B)	'Credit risk loan portfolio overview', tabel in de Credit risk sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	172 776	164 824	166 949
= (A) / (B)		3,7%	4,3%	5,5%

(*) Vanaf 1kw 2018 is er een definitie-aanpassing uitgevoerd (zie 'Credit risk' sectie in het Engelstalig 'quarterly report').

Kosten-inkomstenratio

Geeft een beeld van de relatieve kostenefficiëntie (kosten ten opzichte van opbrengsten) van de bankactiviteiten.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	1H 2019	2018	1H 2018
Kosten-inkomstenratio				
Exploitatiekosten van de bankactiviteiten (A)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van exploitatiekosten	2 036	3 714	2 001
/				
Totale opbrengsten van de bankactiviteiten (B)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van totale opbrengsten	3 255	6 459	3 233
=(A) / (B)		62,6%	57,5%	61,9%

Waar relevant berekenen we ook de kosten-inkomstenratio zonder uitzonderlijke en/of niet-operationele elementen. We sluiten daarbij de volgende zaken uit: invloed van de marked-to-marketwaardering van ALM-derivaten (volledig uitgesloten), bankentax (inclusief de bijdrage tot de 'European Resolution Fund') opgenomen pro-rata en gespreid over de kwartalen van het betrokken jaar in plaats van voorafname (als vereist door IFRIC 21) en uitzonderlijke items. De kosten-inkomstenratio gecorrigeerd voor deze specifieke elementen bedraagt 59% in 1H 2019 (versus 57% in 2018 en 56% in 1H 2018).

Kredietkostenratio

Geeft een idee van de in de winst-en-verliesrekening opgenomen waardeverminderingen op kredieten voor een bepaalde periode (namelijk een jaar), in verhouding tot de totale kredietportefeuille (definitie: zie Kredietportefeuille). Op langere termijn kan deze ratio een indicatie geven van de kredietkwaliteit van de portefeuille.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	1H 2019	2018	1H 2018
Nettowijziging in de waardeverminderingen voor kredietrisico's (A)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van bijzondere waardeverminderingen	102	- 59	- 82
/				
Gemiddelde uitstaande kredietportefeuille (B)	Credit risk loan portfolio overview, tabel in de Credit risk sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	168 800	163 393	164 455
= (A) (Geannualiseerd) / (B)		0,12%	-0,04%	-0,10%

Kredietportefeuille

Geeft een idee van de omvang van de (voornamelijk pure, traditionele) kredietactiviteiten.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	1H 2019	2018	1H 2018
Leningen en voorschotten aan klanten (A)	Toelichting 4.1, Leningen en voorschotten aan klanten	154 169	147 052	145 346
+				
Reverse repo's (niet op centrale banken) (B)	Toelichting 4.1, onderdeel van Reverse repo's met kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	1 675	538	2 562
+				
Schuldinstrumenten van ondernemingen en van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (bank) (C)	Toelichting 4.1, onderdeel van Schuldinstrumenten van ondernemingen en van Schuldinstrumenten van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	5 563	5 750	5 033
+				
Andere blootstelling op kredietinstellingen (D)		4 670	4 603	4 839
+				
Verstrekte financiële garanties aan klanten (E)	Toelichting 6.1, onderdeel van Verstrekte financiële garanties	8 066	8 302	8 200
+				
Bijzondere waardeverminderingen op kredieten (F)	Toelichting 4.2, onderdeel van Bijzondere waardeverminderingen	3 047	3 534	4 623
+				
Verzekeringssentiteiten (G)	Toelichting 4.1, onderdeel van Leningen en voorschotten aan klanten	- 2 314	- 2 296	- 2 118
+				
Niet-kredietgerelateerde vorderingen (H)		- 743	- 517	- 710
+				
Overige (I)	Onderdeel van Toelichting 4.1	- 1 356	- 2 142	- 825
= (A)+(B)+(C)+(D)+(E)+(F)+(G)+(H)+(I)		172 776	164 824	166 949

Vanaf 1kw 2018 is er een defintie-aanpassing uitgevoerd (zie 'Credit risk' sectie in het Engelstalig 'quarterly report').

Leverageratio

Geeft een idee van de solvabiliteit van de groep, gebaseerd op een eenvoudige, niet-risicogewogen ratio.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	1H 2019	2018	1H 2018
Reglementair beschikbaar tier 1-kapitaal (A)	Leverage ratio KBC-Group (Basel III, fully loaded) tabel in de 'Leverage KBC Group' sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	16 531	16 150	17 115
/				
Totale exposure measures (totaal van niet-risicogewogen binnen- en buitenbalanselementen, met enkele aanpassingen) (B)		272 176	266 594	284 108
= (A) / (B)		6,1%	6,1%	6,0%

Liquiditeitsdekkingsratio (liquidity coverage ratio (LCR))

Geeft een idee over de liquiditeitspositie van de bank op korte termijn, meer bepaald in welke mate de groep in staat is liquiditeitsmoeilijkheden te doorstaan gedurende een maand.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	1H 2019	2018	1H 2018
Liquide activa van hoge kwaliteit (A)	Gebaseerd op de EC Delegated Act on LCR en de EBA-richtlijnen voor LCR	78 050	79 300	81 089
/				
Totale nettokasuitstroom voor de volgende dertig kalenderdagen (B)		55 800	57 200	58 398
= (A) / (B)		140%	139%	139%

Vanaf jaareinde 2017 rapporteert KBC een 12 maand gemiddelde LCR in lijn met de EBA richtlijnen omtrent LCR rapportering.

Netto stabiele financieringsratio (NSFR)

Geeft een idee van de structurele liquiditeitspositie van de bank op lange termijn, meer bepaald in welke mate de groep in staat is liquiditeitsmoeilijkheden te doorstaan over een periode van één jaar.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	1H 2019	2018	1H 2018
Beschikbaar bedrag stabiele financiering (A)	Basel III, net stable funding ratio (Basel Comité, October 2014)	174 250	165 650	164 300
/				
Vereist bedrag stabiele financiering (B)		130 850	122 150	120 750
= (A) / (B)		133,2%	135,6%	136,1%

Nettorentemarge

Geeft een idee van de relatieve nettorente-opbrengsten van de bankactiviteiten (een van de belangrijkste inkomstenbronnen van de groep) ten opzichte van de gemiddelde totale rentedragende activa van de bankactiviteiten.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	1H 2019	2018	1H 2018
Nettorente-inkomsten van de bankactiviteiten (A)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van nettorente-inkomsten	1 889	3 813	1 893
/				
Gemiddelde rentedragende activa van de bankactiviteiten (B)	Geconsolideerde balans: onderdeel van 'Totaal activa'	191 578	187 703	187 526
= (A) (Geannualiseerd x360/aantal kalenderdagen) / (B)		1,96%	2,00%	2,01%

Vanaf 1kw 2018 is de nettorentemarge definitie gewijzigd, het betreft nettorente-inkomsten van de bankactiviteiten exclusief dealing room gedeeld door gemiddelde rentedragende activa van de bankactiviteiten exclusief dealing room en de netto positieve impact van ALM FX swaps & repos.

Rendement op eigen vermogen

Geeft een idee van de relatieve rendabiliteit van de groep, meer bepaald de verhouding van het nettoresultaat op de ingezette eigen middelen.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	1H 2019	2018	1H 2018
Resultaat na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij (A) (Geannualiseerd)	Gecons. w-&-v-rekening	1 175	2 570	1 248
-				
Coupon op de additional tier 1-instrumenten in het eigen vermogen (B) (Geannualiseerd)	Gecons. vermogensmutaties	- 32	- 76	- 33
/				
Gemiddeld eigen vermogen van de aandeelhouders, exclusief de herwaarderingsreserve voor FVOCI en voor FVPL-overlay (C)	Gecons. vermogensmutaties	16 459	15 935	15 490
= (A-B) (Geannualiseerd) / (C)		13,9%	15,6%	15,7%

Het rendement op eigen vermogen in 1H 2019 rekening houdend met een gelijkmatige spreiding van de bankentax over het jaar, bedraagt 15,4%.

Rendement op toegewezen kapitaal van een divisie (ROAC)

Geeft een idee van de relatieve rendabiliteit van een divisie, meer bepaald de verhouding van het nettoresultaat op het aan de divisie toegewezen kapitaal.

Berekening (in miljoenen euro of aantallen)	Verwijzing	1H 2019	2018	1H 2018
DIVISIE BELGIË				
Resultaat na belastingen (inclusief belangen van derden) van de divisie (A)	Toelichting 2.2: resultaten per segment	564	1 450	680
/				
Gemiddeld aan de divisie toegewezen kapitaal (gebaseerd op de risicogewogen activa voor bankactiviteiten (volgens Basel III) en risicogewogen activa-equivalenten voor verzekeringsactiviteiten (volgens Solvency II) (B)		6 703	6 496	6 462
= (A) (Geannualiseerd) / (B)		16,8%	22,3%	21,0%
DIVISIE TSJECHIË				
Resultaat na belastingen (inclusief belangen van derden) van de divisie (A)	Toelichting 2.2: resultaten per segment	425	654	316
/				
Gemiddeld aan de divisie toegewezen kapitaal (gebaseerd op de risicogewogen activa voor bankactiviteiten (volgens Basel III) en risicogewogen activa-equivalenten voor verzekeringsactiviteiten (volgens Solvency II) (B)		1 671	1 696	1 704
= (A) (Geannualiseerd) / (B)		51,0%	38,5%	36,9%
DIVISIE INTERNATIONALE MARKTEN				
Resultaat na belastingen (inclusief belangen van derden) van de divisie (A)	Toelichting 2.2: resultaten per segment	175	533	299
/				
Gemiddeld aan de divisie toegewezen kapitaal (gebaseerd op de risicogewogen activa voor bankactiviteiten (volgens Basel III) en risicogewogen activa-equivalenten voor verzekeringsactiviteiten (volgens Solvency II) (B)		2 344	2 204	2 175
= (A) (Geannualiseerd) / (B)		14,9%	24,2%	27,5%

Solvabiliteitsratio van de verzekeringsactiviteiten

Een maatstaf voor de solvabiliteit van de verzekeringsactiviteiten, berekend volgens Solvency II.

Berekening	1H 2019	2018	1H 2018
Gedetailleerde berekening in de tabel 'Solvency KBC Insurance consolidated - Solvency II' in de afzonderlijke 'Solvency banking and insurance activities' secties in het Engelstalig 'quarterly report'	201%	217%	219%

Totaal beheerd vermogen

Het totale beheerde vermogen omvat de activa van derden en van de KBC-groep die beheerd worden door de verschillende assetmanagers van de groep (KBC Asset Management, ČSOB Asset Management, enz.) en ook de activa onder adviserend vermogensbeheer bij KBC Bank. De activa betreffen dus vooral KBC-beleggingsfondsen en tak 23-verzekeringsproducten, en activa onder mandaten tot discretionair en adviserend vermogensbeheer van (vooral retail, private banking en institutionele) klanten, en bepaalde groepsactiva. De omvang en de ontwikkeling van het totale beheerde vermogen is een belangrijke bron van nettoprovisie-inkomsten (genereert toetredings- en managementfees) en verklaart bijgevolg een groot deel van de wijziging in die inkomstenlijn. In die optiek wordt het beheerde vermogen van een fonds dat niet direct aan klanten wordt verkocht, maar waarin wordt geïnvesteerd door een ander fonds of via een discretionaire of adviserende vermogensbeheerportefeuille, gezien het ermee gerelateerde werk en de eventuele provisie-inkomsten die daarmee gepaard gaan, ook meegeteld in het totale beheerde vermogen.

Berekening (in miljarden euro)	Verwijzing	1H 2019	2018	1H 2018
Divisie België (A)	Company presentatie op www.kbc.com	194,6	186,4	200,3
+				
Divisie Tsjechië (B)		10,6	9,5	9,6
+				
Divisie Internationale Markten (C)		4,7	4,4	4,3
A)+(B)+(C)		209,8	200,3	214,2

Totale verkoop levensverzekeringen

Geeft een idee van de verkoop van levensverzekeringen inclusief de unit-linked producten.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	1H 2019	2018	1H 2018
Verzekeringen Leven - Verdiende premies vóór herverzekering (A)	Gecons. w-&-v-rekening	668	1 359	651
+				
Verzekeringen Leven: verschil tussen uitgegeven en verdiende premies vóór herverzekering (B)	-	1	0	0
+				
Beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling (groot deel van unit-linked) – margin deposit accounting (C)	-	307	457	273
Totale verkoop levensverzekeringen (A)+ (B) + (C)		975	1 817	924

Winst per aandeel, gewoon en verwaterd

Geeft een idee van hoeveel winst van een bepaalde periode toekomt aan één aandeel (en desgevallend inclusief verwaterende instrumenten).

Berekening (in miljoenen euro)	Verwijzing	1H 2019	2018	1H 2018
Resultaat na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij (A)	Geconsolideerde w-&-v-rekening	1 175	2 570	1 248
-				
Coupon op de additional tier 1-instrumenten in het eigen vermogen (B)	Gecons. eigenvermogensmutaties	- 32	- 76	- 33
/				
Gemiddelde aantal gewone aandelen min eigen aandelen van de periode, in miljoenen (C)	Toelichting 5.10	416,1	417,0	417,9
of:				
Gemiddeld aantal gewone aandelen en verwaterende opties min eigen aandelen van de periode (D)		416,2	417,0	418,0
Gewoon = (A-B) / (C) (in euro)		2,75	5,98	2,91
Verwaterd = (A-B) / (D) (in euro)		2,74	5,98	2,91